

zariK

MAR '19

KLUB ŠTUDENTOV
KRANJ

brezplačna revija za študente in dijake

Techno:
GMO

Intervju:
Maruša Štibelj

Raziskujemo:
krofi

Študelo:
Poletje pri -20

KŠK

Razpis za delo

Novinar na radiu ali pri Zapiku

Oddaja prijave (CV) na radio@ksk.si ali zapik@ksk.si. Pridruži se KŠK-ju!

IZOBRAŽEVANJE

14. marec in 11. april, 19:00

Kviz znanja

Mestna knjižnica Kranj

od 23. marca naprej

Trening javnega nastopanja in retorike

Fakulteta za organizacijske vede

SOCIALA IN ZDRAVSTVO

25. april

Krvodajalska akcija

ŠPORT

vsak torek

KŠK biljard

športni bar Break

vsako sredo

Badminton, odbojka

Športna dvorana Zlato polje (TŠC dvorana)

ponedeljek in petek

Savate

Športna dvorana Šenčur

KULTURA

22. marec 2019

Impro rap battle + Mrigz'n'Ghet

Stolp Škrlovec

13. april 2019

Paris_monster v Kranju

Layerjeva hiša

19. – 21. april 2019

Kratka scena v Kranju

Kovačnica

26. – 28. april 2019

FIG: Filmski izziv Gorenjske

Layerjeva hiša

KŠK Biljard
vsak torek

Badminton
vsako sredo

Odbojka
vsako sredo

ZAPIK

brezplačna revija
za študente
in dijak

Naslovnica:

Klemen Orešnik

Odgovorna urednica:

Lucija Perne

zapik@ksk.si

Tehnični urednik:

Klemen Porenta

Oblikovanje:

Jure Vukovič

www.creatizem.si

Avtorji prispevkov:

Drejc Flajnik

Nina Furlan

Ula Juvan

Samo Miklič

Klemen Orešnik

Karin Planinšek

Lucija Perne

Tajda Perne

Vid Primožič

Urednik fotografije:

Nejc Balantič

Križanka:

Mateja Novak Kukovič

Izdajatelj:

Klub študentov Kranj

Tisk:

Tiskarna Littera Picta

Trženje:

trzenje@ksk.si

Naklada:

2000 izvodov

www.zapik.si

Dragi bralci!

Pust je uspešno prebral (komaj obstoječo) zimo, iz trdnega zimskega spanja pa se prebujajo zvončki, drevesa, živali in priljubljene prireditve na prostem. Med dogodki v Kranju že sedaj lahko vsak najde kaj zase, glavnega pa seveda pričakujemo v začetku maja. Ne čakaj na Teden mladih!

V tokratni številki smo se posvetili umetnosti, zimskemu hladu (tudi kot poklicni usmeritvi) in gensko spremenjenim organizmom. Ker je bil v času ustvarjanja številke ravno pust, smo raziskovali, kje v Kranju lahko najdete najboljše krofe. Praznujemo pa tudi odprtje mostu nad Savskim otokom. Zaenkrat.

Lucija Perne, odgovorna urednica
zapik@ksk.si

KAZALO

KLUBOVANJE	ZAPIKOV FUTR
Kviz znanja 4	Pustni krofi 22
Trening javnega nastopanja in retorike 4	ŠTUDELO
KŠK biljard 4	Zima sredi poletja 24
Rekreacija: badminton, odbojka 4	HENGAUT
Rekreacija: savate 4	Nostalgicne telefonske igre 26
Impro rap battle 5	EKSTRA
paris_monster 5	Gledališče te poišče 28
Čisto KRAška scena 5	ŠVIC
Filmski izziv Gorenjske 5	Ledno plezanje 29
ŠTAFETA	FUTR
Prehajanje v odraslost 6	Burek z babico 30
KOLUMNA	LAŽ
Hudičevi izpuščaji 7	Začasno odprtje kranjskega mostu 31
EKSTRA	RECENZIJE
Šolski sistem: čas za prenovo? 8	Knjiga: Tom Phillips – Humans: A Brief History of How We F*cked It All Up 32
Lepo je biti milijarder 10	Film: Free Solo 32
Podcast – najnovejši medij na sceni 12	Album: Matter – Troglav II 33
INTERVJU	Serijska: Sex Education 33
Maruša Štibelj 14	RECENZIJKA PREDSTAVE
EKSTRA	Margareta 34
Zelo neresno o Trumpovih vesoljskih silah 16	DRAGA MOJCA!
FOTOREPORTAŽA	Pozno-pustni problem 35
GRAN CANARIA 18	TEST
TECHNO	Kaj si bil/a letos zares za pusta? 36
Gensko spremenjeni organizmi 20	Nagradna križanka 37
	Za luno 38
	Koncertni napovednik 39

Zapik se lahko znajde tudi v tvojem poštnem nabiralniku. Brezplačno ga lahko naročiš na dom prek www.zapik.si.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Kviz znanja

Klub študentov Kranj in Mestna knjižnica Kranj vsak drugi četrtek v mesecu pripravljata Kviz znanja. Kviza se lahko udeležite 14. marca in 11. aprila 2019 ob 19:00 v Mestni knjižnici Kranj. Prijave zbiramo na dan dogodka med 18.30 in 18.50 uro. Zberi ekipo in pokaži svoje znanje!

Trening javnega nastopanja in retorike

Te stisne pri srcu in zatakne v grlu, ko moraš kaj povedati pred občinstvom?

Klub študentov Kranj pripravlja 3-tedenski trening javnega nastopanja in retorike, kjer bomo obdelali prvine dobrega javnega nastopa, pogledali v oči tremi, se ji globoko nasmejali, pripravili svoj najboljši govor doslej in navdušili občinstvo. Trening javnega nastopanja in retorike bo temeljil na individualnem pristopu, podkrepjen pa bo z vajami, snemanji in analizami. Predavala bo Mojca Jagodic, diplomirana novinarka, ki uživa v javnem nastopanju.

Delavnica bo sestavljena iz 3 sklopov in bo potekala na Fakulteti za organizacijske vede. Pridružite se nam 26. marca in 2. in 9. aprila 2019. Prijave zbiramo na info točki ali na izobrazevanje@ksk.si. Cena za člane je 15 €, za ostale pa 25 €.

KŠK biljard

Člani Kluba ste vsak torek vabljeni v Biljardnico in športni bar Break na brezplačno igro biljarda. Igre lahko koristite od 20:00 do 22:00 vse do 11. junija.

Rekreacija: badminton, odbojka

Še do 24. aprila se lahko udeležite brezplačne rekreacije, ki poteka vsako sredo od 21:00 do 22:30 v Športni dvorani Zlato polje (TŠČ dvorana). Pridružite se nam pri igrah odbojke ali badmintona!

Rekreacija: savate

Savate je bil stoletja svetu nepoznan, saj so strokovnjaki tehniko raje ohranjali znotraj domačih meja. Podoben je kick boks (ameriškem boks), le da se v francoskem boks zaradi boljšega gibanja in učinkovitejšega brcanja uporabljajo ojačani športni čevlji. Pri borbi tako uporabljamo roke in noge. Pri nožnih brcah je dovoljena uporaba stopal brez golenic in kolen. Odlično razgibamo celo telo, pridobimo veliko kondicije in obenem izboljšamo koordinacijo zgornjih in spodnjih okončin. Borba zahteva tudi razmišljanje o morebitnih reakcijah nasprotnika in naših odgovorih nanje – ves čas se je potrebno prilagajati situaciji – zato bistri misli in um.

Člani Kluba študentov Kranj lahko trenirajo zastoj ob ponedeljkih ob 19:30 in petkih ob 20:00 v Športni dvorani Šenčur. Vadbe bodo potekale do 30. junija 2019.

Impro rap battle

Ste kdaj želeli slišati rap spopad med avokadom in hruško? Ali pa pesem o vegi tigru? Vse to in še več boste lahko slišali na impro rap battlu! Štirje tekmovalci se bodo med sabo pomerili v svoji kreativni, humorju in besednemu zakladu, kajti ne samo, da se bodo freestylerji med sabo pricali, publika bo lahko prcala njih s predlogi kot so »Nared cel komad v stoj!«, »Repat morš brez glagolov« ali pa »Reperja morata narediti pesem tako, da si izmenjujeta vsak po eno besedo«. Najbolj spontan večer rim bo vodil izkušeni MC Nejc Šmit, po freestyle pokolu pa bosta nastopila velemejstra Mrigo & Ghet in zaključila event v hip hop stilu.

Pridite in bodite del te rap zgodbe tudi sami. 22. marca ob 20:00 v Stolpu Škrlovec.

paris_monster

Iz New Yorka v Layerco 13. aprila prileti eden najbolj odmevnih modernih bobnarjev Josh Dion z duetom paris_monster!

Z uporabo težkih elementov funka in soula, projekt paris_monster zapira vrzeli med synth-popom in garažnim rockom; med modernimi detajli in pesmimi stare šole. Zaznamuje ju monstruozna instrumentalna tehnika, ki producira njun umazan, glitchy, lirčno usmerjen zvok, ki temelji na groovih in masivnem zvoku.

Vstopnice so na voljo na Info točki KŠK ter prek rezervacij na info@ksk.si. Člani KŠK 4 €, ostali 6 €.

Čisto KRatka scena

Brez scenarija ne bi bilo nobenega filma, zato je dobro, da ga štekamo. Na tridnevni scenaristični delavnici bomo pod okriljem priznanega scenarista Martina Horvata (All These Voices) spoznali osnove scenaristične teorije, ter našo idejo razvili in pripeljali do logline do sinopsisa in na koncu do treatmenta. Delavnica je namenjena predvsem začetnikom, ki jim svet filma in scenarija še ni preveč poznan.

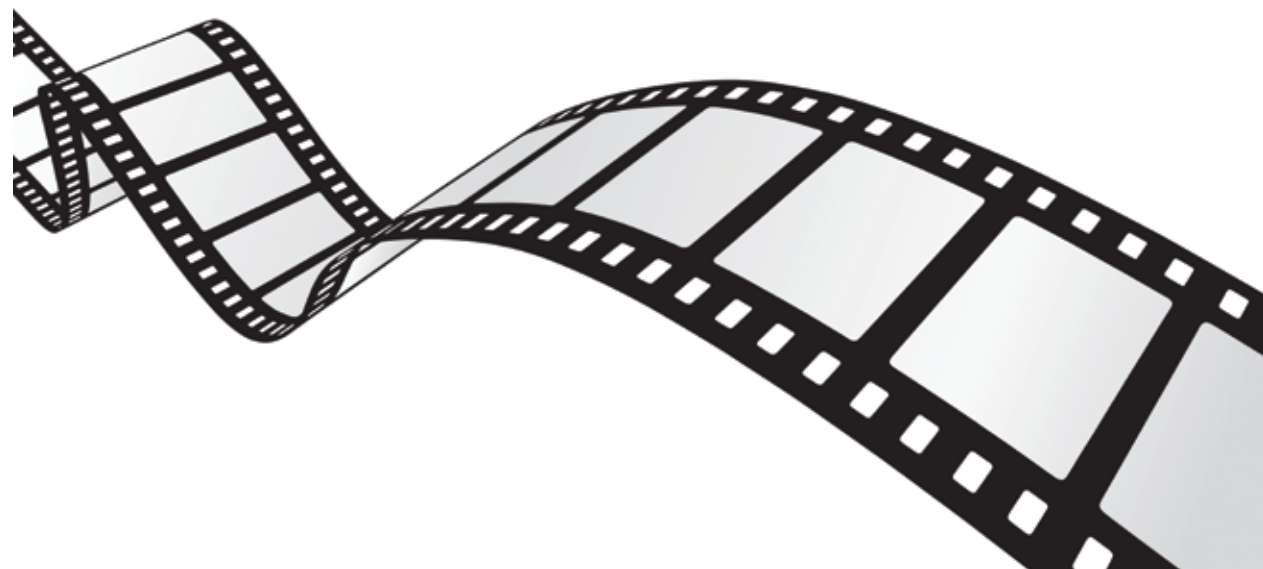
Delavnica bo potekala od 19. do 21. aprila 2019 v Kovačnici. Cena za člane KŠK je 10 €, za nečlane pa 15 €. Več informacij na www.ksk.si

Filmski izziv Gorenjske

Filmski izziv Gorenjske vas bo izzval, da se okupatorju uprete na bolj miroljuben način, s posnetim kratkim filmom. Vsaka ekipa bo dobila 3 omejitve – žanr, prizor in karakter – v okviru katerih bo morala posneti film, dolg 4 do 5 minut, v 48 urah ali manj. Filme bo ocenila strokovna tričlanska žirija in na zaključni projekciji vseh filmov tudi razglasila zmagovalce.

FIG bo potekal od 26. do 28. aprila v Lajerjevi hiši. Letos bo izziv tematsko obarvan, saj je 2019 tudi leto, ko bi France Štiglic, režiser in predvsem Kranjčan, zabeležil stotico. Ena od omejitev bo zato vezana prav na njegove filme.

Cena na ekipo je 32€ za člane KŠK in 40€ za ostale. Več informacij na fig.ksk.si

Prehajanje v odraslost

Ah, ta dvajseta leta. Človek ima pri tej starosti nekakšen občutek kot da je že kar nekaj doživel v življenju in si je spotoma nabral tudi kakšno modrost, čeprav se še velikokrat zalotimo pri sprejemanju ne ravno pametnih in premišljenih odločitev. Vendar s tem ni popolnoma nič narobe, saj smo bili še ravno včeraj otroci, ki smo komaj zaključili deveti razred osnovne šole. Kar naenkrat smo prišli iz neukrotljivih pubertetnikov v neko vmesno obdobje, kjer si že zadajamo dolžnosti in obveznosti, ki nas počasi spreminjajo v zrele in odrasle ljudi, ne glede na to, da bomo najbrž potrebovali vsaj še nekaj let, preden se bomo spravili iz domačega gnezda.

Vsak se seveda želi čimprej osamosvojiti in ustvariti lasten dom, kar je tudi pravilno, a bi mogoče morali bolj uživati v času, dokler je še naše edino gospodinjstvo opravilo pomivanje posode ali pa pospravljanje sobe. Včasih vsi preveč hitimo v dobo odraslosti, ob tem pa pozabimo, da nas tam čaka samo še več obveznosti in seveda tudi stroškov. Je mogoče to past? To ravno ne, tudi to je del življenja, ki prinaša

svoje prednosti in pomembne nauke, do takrat pa se raje posvetimo trenutnemu stanju, ki nam omogoča popolno svobodo in smo lahko sami svoji gospodarji. Mogoče je to malo težje, če še nimaš svojega avta, zato si svoboden človek pač takrat, ko ti avtobusne linije to omogočajo, ali pa se te starši usmiliijo in ti za nekaj uric prepustijo avto. Če odmislimo prevoz, še vseeno dokaj nismo vezani na kakršnokoli obveznost. Seveda še vseeno nismo svobodni kot ptički na veji, faks nas namreč kar velikokrat dodobra zaposli, kljub temu pa se ob študiju lahko posvetimo večinoma lastnim interesom.

Večina nas verjetno dela prek študentskega servisa, kjer si urnik po navadi razporedimo po želji, če nam kakšna služba ni všeč, jo lahko brez pomisleka ali skrbi zamenjamo za drugo. V realnosti je jasno, da to ni tako enostavno kot se sliši, saj ima skoraj vsak še vedno nek notranji občutek dolžnosti, ki pa nas včasih preveč veže na določeno stvar, ki mogoče za nas ni ravno najboljša. Iz tega sledi, da si moramo pridobiti tudi znanje o tem, kako prepoznati okolje ali dejavnike, ki je za nas neugodno ali celo škodljivo, v službi ali zaseb-

nem življenju, in kako lahko takšno situacijo izboljšamo ali pa preprosto zamenjamo okolje. To dandanes ni več težko, saj vse več podjetij potrebuje študente, temu primerno pa študentska dela postajajo vedno boljše plačana. Iz tega vidika se nam vedno bolje godi, saj po navadi zasluženi denar, ki ga je vedno več, zapravimo izključno za lastne potrebe. V veliko primerih se posameznik tudi odloči, da bo del svojega zaslužka namenil za del stroškov bivanja pri domačih, ali pa to od njega zahteva njegova družina, s čimer tudi seveda ni nič narobe. Tako se tem hitreje naučimo biti odgovorni in seveda, da nas bodo finančni stroški spremljali na vsakem koraku v življenju. Kruta resnica, vendar tako pač je, nič ni zastoj. Življenjska dejstva, s katerimi se je treba soočiti čimprej. Da ne zaidemo preveč v pesimistično obarvana življenjska razmišljanja, raje poudarimo, da je trenutno obdobje naših življenj izvrstno za iskanje samega sebe. Večina verjetno še ne ve čisto točno, kaj bi zares rada počela v prihodnosti ali pa kje dejansko tičijo vsi notranji neodkriti potenciali. Sploh v današnjih časih imamo na voljo mnogo aktivnosti, ki nam lahko pokažejo naše skrite talente, ogromno informacij je tudi na internetu, zato se veliko stvari lahko naučimo tudi sami. Ob vsem tem pa je dobrodošlo tudi preizkušanje stvari, ki nam na prvi pogled niso preveč po godu, saj so tovrstne zadeve tako ali tako neizogibne tudi kasneje v življenju. Mogoče pa bomo celo vzljubili stvar, ki nam sprva ni bila všeč, nikoli se ne ve.

Možnosti je torej neomejeno, dragocene izkušnje se nahajajo vse okoli nas, čakajo, da jih izkusimo in se od njih nekaj dragocenega naučimo. Priložnosti je nešteto, samo dovolj pozorni moramo biti, da jih opazimo. Konec koncev je vse odvisno od nas samih in koliko smo dejansko pripravljeni izkoristiti ponujajoče se priložnosti ter koliko smo se pripravljeno naučiti. Zato pozabimo na raznovrstna sanjarjenja o neverjetno uspešni karieri, družini, veliki hiši in psu, ne v smislu, da bi bili takšni cilji nedosegljivi, mogoče samo kanček preveč optimistični, temveč si raje ustvarimo sedanji trenutek, ki nas bo osrečeval in popeljal v lepšo prihodnost.

Karin Planinšek

Hudičevi izpuščaji

Zadnje čase opažamo vedno več novic o izbruhih ošpic v Ameriki – otroci obolevajo za boleznijo, ki je bila do pred kratkim skoraj popolnoma izkoreninjena. Bolezen, ki nas pesti že dobro tisočletje, smo v zadnjem stoletju na vajejih držali s cepivom, ki se je na trgu pojavilo že leta 1963. S postopnim doseganjem obče imunosti se je od osemdesetih let, ko je za ošpicami umrlo okoli dva in pol milijona ljudi, smrtnost do leta 2014 znižala na nekaj sedemdeset tisoč smrti letno.

Ošpice so izjemno nalezljive, bolnik je kužen od štiri dni preden do štiri dni potem, ko se pojavijo izpuščaji. Virus lahko na zraku in površinah preživi dve uri, verjetnost, da se ga neodporni posamezniki nalezejo, pa je kar 90%. Bolezen v večini primerov ni nujno smrtna, pogosto pa vodi v številne zaplete, ki lahko za vedno zaznamujejo

bolnikovo življenje. Posebej nevarna je za majhne otroke, nosečnice, podhranjene in posameznike z imunskimi pomanjkljivostmi, ter odrasle starejše od 20 let. Pri teh obolelih so zapleti in smrtnost tudi bolj verjetni. Zdravila za ošpice trenutno ne poznamo, ob obolelih lahko le blažimo simptome in upamo na najboljše.

Zakaj pa so zopet nazaj, če smo jih skoraj izkoreninili? V devetdesetih letih je Andrew Wakefield, takrat zdravnik, objavil študijo, ki je povezala cepivo proti ošpicam, mumpsu in rdečkam s pojavom avtizma in črevesnih obolenj. S tem se je pričelo moderno gibanje proti cepljenju, ki je postopoma zajelo cel svet. Sčasoma se je s številnimi dokazi pokazalo, da je svoja odkritja priredil in ponaredil z namenom zaslužka s prodajo kompletov za diagnosticiranje te novo-»odkrite« oblike avtizma. Škoda pa je bila že narejena – prestrašeni starši so že verjeli, da bo po cepljenju njihov otrok avtist, in so se raje prepuščali naravnim metodam. S tem, ko zmanjšamo odstotek imune populacije, povečamo tveganje za ponovne pojave obolenj, in prav to se zdaj dogaja v vele-državi čez lužo. Medtem ko imamo zaenkrat v Sloveniji še pravilnike, ki določajo obvezne cepitve, številne zvezne države v Ameriki dopuščajo osebno odločitev o cepitvi zaradi verskih ali ideoloških razlogov. Morda se to na prvi pogled zdi pravično obravnavanje težave, vendar tu ne gre zares za osebno odločanje – starši se namreč odločajo za svoje male otroke, in posledično tudi za posameznike v družbi, ki se iz zdravstvenih razlogov ne morejo cepiti – zaradi nedosežene starosti, alergij ali imunskih pomanjkljivosti.

Prav to temo sem tudi s prijatelji ob pivu ubrala nekaj tednov nazaj, saj ne gre govoriti o poplavanju, ne da bi se vmes hudo sprl z dobrim prijateljem. S kolegi smo se sicer vsi strinjali, da bi se moral vsak, ki mu zdravje to dopušča, cepiti. Pojavilo pa se je nestrinjanje, ko smo debatirali o zakonih o cepljenju. Kolega je bil mnenja, da zakonsko določanje, o čem se posameznik lahko sam odloča, ni demokratično in bi lahko vodilo v več še bolj problematičnih zakonov, ter da moramo v svobodni državi dopuščati izražanje vseh mnenj, četudi spornih. Kot je bilo verjetno mogoče predvideti, se sama, zelo strastno, nisem strinjala.

Pa se lotimo najprej svobode govora, ki je zadnja leta tako opevana. V svoji osnovi je sicer res tako preprosta – pravica do izražanja svojih mnenj in idej brez cenzure in pravnih sankcij. Vendar so to že Američani kaj hitro omejili: to ne velja za pozive k nasilju in kriminalnem dejanju, obrekovanje, pornografijo, lažne in družbeno škodljive informacije, pa še bi lahko naštevali. Spomnimo se, kako se je prav poslanec tiste stranke, ki na slovenskem najbolj glasno govori o svobodi govora, podal v sodni postopek, ko ga je znana publikacija primerjala z zloglasno osebnostjo iz nacistične Nemčije. Svoboda govora torej ima svoje omejitve, in to z razlogom. Dopuščanje objav lažnih »znanstvenih dejstev« vodi v nevarno preplašenost manj razgledane populacije.

Zdaj pa o demokraciji – kaj sploh je »demokratično«? Demokracija vendar ni neka tvorba brez zakonov in omejitev – tu bi govorili o anarhiji. Res poznamo marsikater zakon, ki je morda problematičen, opresiven. Hkrati pa imamo zakone z zelo dobro podlago. Če podam malenkost radikalen argument: kaj pa samomor, ali vožnja brez varnostnega pasu? Saj gre vendar za lastno telo, pa se vendar obstajajo zakoni, ki preprečujejo taka dejanja.

Imamo tudi zakone, ki nadzorujejo starševstvo – ni zakonito pretepati ali spolno zlorabljati otrok, četudi lastnih. Otroke torej skušamo zavarovati pred škodljivimi dejanji slabih staršev. Nasprotovanje tem zakonom, češ da diskriminirajo lastne izbire načina vzgoje, družbeno ne bi bilo dobro sprejeto. Zakaj torej popuščamo pri starših, ki ogrožajo otroke s tem, da jih ne cepijo?

Tajda Perne

Šolski sistem: čas za prenovo?

Komu v prid deluje javno izobraževanje – posamezniku ali volji trenutnega sistema? Eno izmed kontroverznejših vprašanj, ki se poraja v glavi šolajočega otroka ali pa njegovih staršev in budi naraščajočo željo po spremembi. Skladno s tem pa se pojavi tudi podvprašanje; je ta sprememba res tako nujno potrebna? V primerjavi z drugimi evropskimi državami slovensko javno izobraževanje namreč ni eno izmed slabših, temveč se uvršča že skoraj na višjo raven kvalitete šolskih sistemov.

Čeprav je splošno zaupanje v sistem izobraževanja glede na raziskave izredno nizko, je podano znanje zelo široko in kvalitetno, vse močnejši postajamo tudi na področju naravoslovnih znanosti, kar je razvidno iz vedno večje udeležbe in uvrstitve slovenskih osnovnošolcev in dijakov na najrazličnejša tekmovanja in olimpijade. Še vedno pa je na tem področju ena izmed glavnih prednosti velika prisotnost socialne pomoči, saj je naše javno izobraževanje kot eno izmed redkih še vedno brezplačno, vsaka osnovna in srednja šola nudi tudi prehrano, ki je lahko subvencionirana, ta možnost pa je na voljo tudi pri nakupu vozovnic za avtobusni prevoz do šole. Kljub temu pa se z večanjem obsega učbenikov in šolskih potrebščin, ki niso poceni, poraja dvom v na videz predstavljeno »brezplačno« šolstvo.

Vsi ti dvomi in vprašanja se pojavljajo pri mnogih starših, kar nekaj izmed njih pa je v zadnjem času začelo o tem tudi javno govoriti. Učne vsebine se vedno bolj razširjajo, ob tem pa se pozablja na otrokov lastni prosti čas, katerega bi morali

po mnenju staršev razbremeniti in skladno s tem zmanjšati tudi količino domačih nalog. Na splošno se nagibajo tudi k uvedbi bolj pogostega gibanja in ukvarjanja s športom, prav tako pa se ne strinjajo s trenutnim številčnim sistemom ocenjevanja. Le-ta vrstnike samo razmejuje med seboj, nič pa ne pove o njihovem dejanskem znanju in sposobnostih, temveč kaže samo na stopnjo in zmožnosti pomnjenja dane snovi, ki se po izkušnjah večine tudi hitro pozabi. Iz tega razloga pobudniki predlagajo zamenjavo obstoječega načina ocenjevanja z opisnim oziroma ocenjevanjem otrokovega napredka. Na ravni srednješolskega izobraževanja se zavzemajo za ukinitve mature, čemur pa bi sledila uvedba sprejemnih izpitov na vseh fakultetah. Velikokrat so se namreč že pojavile polemike, ali je odličen učni uspeh in izvrsten rezultat na maturi zadosten za vpis na določeno fakulteto. Ni rečeno namreč, da nekdo s prav dobrim uspehom ne bi bil enako primeren ali celo primernejši od nekoga z odličnim uspehom pri, na primer, opravljanju poklica

zdravnika. Bodoča poklicna usmeritev ni odvisna zgolj od šolskih ocen, temveč velikokrat zahteva tudi določene osebnostne značilnosti, kar bi se dalo podrobneje oceniti in določiti z ustreznimi testi v okviru sprejemnih izpitov.

Poleg tega so starši v svoji pobudi k primernejšem šolstvu zajeli tudi področje odnosov med vrstniki, kjer trdno stojijo za uvedbo ničelne tolerance do psihičnega in fizičnega nasilja, ki je na žalost vse bolj pogosto. Osredotočili pa so se prav tako na učitelje in profesorje, ki so seveda ključen faktor pri podajanju znanja, zato se staršem zdi primerna uvedba rednih izobraževanj na področju njihovega poklica, spodbujanja novosti in pa celo uporaba nagrad za inovativne in iznajdljive učitelje.

Vse to in še več so starši, s tem namenom združeni v Društvo svet staršev, združili v peticijo s 13. točkami, vsaka izmed njih zajema določeno preureditev obstoječega stanja ali celo uvedbo novitet na področju šolstva. Peticija je bila 10. januarja letos poslana na Ministrstvo za izobraževanje, od koder je tudi slišati napovedovanje sprememb. Na njihovi spletni strani je zapisano, da je že v pripravi predlog sprememb Zakona o vrtcih, obetajo pa se tudi novosti na področju srednješolskega izobraževanja, kjer je že dolgo na mizi vprašanje o prenovi gimnazijskega programa, za začetek pa naj bi šlo zgolj za bolj jasno začrtano ločnico med splošno in poklicno maturo z vidika nadaljnjega izobraževanja.

Omenjene spremembe so seveda samo začetek procesa preobrazbe in še zdaleč niso dovolj za zaskrbljene starše, ki se bodo za spremembe zavzemali do konca. Njihovo gibanje in peticija sta na družabnih omrežjih vzdignili veliko prahu in pridobili veliko odzivov ter všečkov, ob strani pa jim stojijo tudi nekateri učitelji, ki pravijo, da še sami ne morejo več dohajati sistema. Zaradi vse večjega obsega snovi med šolskimi urami zmanjkuje časa za temeljito predelavo vsega gradiva, zato morajo učenci in dijaki vse več snovi obnavljati doma. Pri tem jim morajo velikokrat pomagati tudi starši, ali pa celo plačevati dodatne ure inštrukcij, ki seveda niso poceni, tukaj pa se tudi poraja še večji dvom v slovensko brezplačno šolstvo. Poleg dodatnih stroškov se nad učenci in dijaki izvajajo vedno večji pritiski v zvezi z učenjem in zahtevami posameznega predmeta. Testov in ustnih spraševanj je v enem šolskem letu veliko, ob tem so seveda še individualne pisne in seminarske naloge ter domača branja, katerih obseg ni konstanten, temveč se nenehoma povečuje s širjenjem

učne snovi, ki je po mnenju mnogih učiteljev preobširna, velik del nje pa tudi nepotreben. Otroci tako že v zgodnjih letih doživljajo stres in preobremenjenost, kar se ne bi smelo pojavljati pri teh letih posameznikovega življenja, poleg tega pa imajo tudi njihovi starši občutek, da ne morejo preživeti toliko časa s svojimi otroki, kot bi ga lahko.

Zaradi vse večjega obsega snovi med šolskimi urami zmanjkuje časa za temeljito predelavo vsega gradiva, zato morajo učenci in dijaki vse več snovi obnavljati doma.

Na tem področju nam je lahko zgled finski šolski sistem, kjer so ustvarili otroku prijazno izobraževanje, ki predvsem deluje brez kakršnihkoli pritiskov. Celoten šolski proces temelji na sodelovanju in ne na tekmovanju, temu v prid deluje tudi sproščena atmosfera in posledično manj stresa. Otroci v šolo vstopajo šele s sedmim letom starosti, skozi šolanje pa so jim na voljo brezplačni obroki, dostop do zdravstvene nege, individualnega vodstva in psihične opore. Učiteljev odnos do svojih učencev temelji na individualni ravni, saj imajo otroci kar 6 let istega učitelja. Ta v tem času postane njihov zaupnik, obravnava jih kot posameznike in pozna njihove potrebe. V učnem procesu ni testov in preizkusov znanja tako kot pri nas, izjema je le nacionalni maturitetni preizkus po končani srednji šoli, ki pa se ga dijaki lahko udeležijo prostovoljno. Njihov način ocenjevanja temelji na individualnem ocenjevanju posameznika, vsak učitelj pa ima tudi svoj lasten ocenjevalni sistem. Kljub visoki učinkovitosti in uspešnosti finskega šolstva, se ta konstantno razvija in prilagaja sodobnemu času, zato se že nekaj časa pripravlja revolucionarna ukinitve vseh šolskih predmetov. Namesto jemanja snovi ločeno po posameznih predmetih, bodo v šolah začeli obravnavati dogodke, kot na primeri druga svetovna vojna, iz vidika zgodovine, geografije, matematike ... Eden izmed novih predmetov naj bi bil celo imenovan »delo v kavarni«, kjer se bodo učenci učili gospodarstva in komunikacije, ob tem pa izboljševali svoje znanje angleščine. Tovrstne reforme naj bi najprej prišle v poštev za učence pri starosti 16 let, izvedene pa naj bi bile najkasneje do leta 2020. Ti dijaki naj bi po zaključku splošnega izobraževanja lahko izbrali svoje dogodke in pojave za nadaljnje preučevanje, kar jim omogoča, da se učijo to, kar jih dejansko zanima, s čimer pa se prav tako povečuje njihova uspešnost pri študiju.

Tovrsten način izobraževanja, ki v obzir jemlje tudi počutje in psihično zdravje otrok, je v navdih mnogim staršem, ki s peticijo želijo predramiti zastarelo kolesje sistema šolstva v Sloveniji. Življenje je namreč mnogo več kot samo branje učbenikov, reševanje domačih nalog in učenje teoretičnih razlag.

Lepo je biti milijarder

Jeff Bezos je najbogatejši moški na svetu in ustanovitelj podjetja Amazon. V času pisanja tega članka je, po podatkih revije Forbes, vreden 138,2 milijarde dolarjev. Za toliko denarja bi morali na kvizu Lepo je biti milijonar, ki ga trenutno lahko spremljamo tudi pri nas, zmagati več kot milijonkrat. Če bi obstajala igra Lepo je biti milijarder, bi bilo treba tekMOVATI nekaj manjkrat, si pa predstavljam, da bi bila vprašanja verjetno nekoliko težja. Zapikovce, ki smo vajeni študentskega ali dijaškega življenja in nas vsak obrok, ki ni sirova iz Orehka ali kosilo na bon, kar malo udari po vesti, če že ne po denarnici, je zanimalo, kako si lahko tako veliko količino denarja sploh predstavljamo. Manjši spoiler – kar težko.

Seveda pa moramo, ko govorimo o njegovem bogastvu, premoženju, zaslužku in podobno, poudariti, da je večina njegovega premoženja vezana na delnico Amazona. Bezos je največji deležnik v podjetju, v lasti ima 16 % delnic, kar je nekako 79 milijonov delnic. Prav zato je njegova vrednost precej odvisna od nihanja vrednosti delnice. Če, oziroma ker, vrednost delnic Amazona trenutno narašča, narašča tudi njegovo bogastvo. Da vam dam kar konkretno primerjavo, kako njegova »vrednost« oziroma »premoženje« niha. Pri googlanju »jeff bezos net worth« sem še pred nekaj dnevi dobila rezultat 138,4 milijarde, a ker klasično prokrastiniram in sem ob dokončevanju tega članka preverila še enkrat, je njegova vrednost v tem času padla za 0,2 milijarde dolarjev.

Pa saj je le ena mala decimalka. No, ta mala decimalka pomeni 200 milijonov dolarjev. Če vas zanima, kako hitro se ta ocena spreminja in ali je od sedaj (12. marec 2019 ob 21:07) pa do trenutka, ko to berete, prišlo do kakšne znatne razlike, pa preverite sami.

Najprej pa nekaj podatkov o Jeffu Bezosu, saj se njegova pot do položaja najbogatejšega človeka na svetu ni začela z milijonskim posojilom njegovega očeta, ali na sploh zaradi plemenitosti in slave družine, v katero se je rodil. Študiral je na Princetonu, po študiju je delal na Wall Streetu. Leta 1994 je v svoji garaži ustanovil spletno knjigarno, poimenoval jo je po največji južnoameriški reki. Prvotno spletna knjigarna se je počasi in vztrajno razvijala v spletno trgovino, na kateri lahko

danes najdemo skoraj karkoli. Milijonar je postal leta 1997, milijarder pa že naslednje leto. Leta 1998 je v Google vložil 250.000 dolarjev; ta vložek je bil že leta 2017 vreden 3,1 milijarde. Marca 2018 je na položaju najbogatejšega človeka na svetu zamenjal Billa Gatesa, ustanovitelja podjetja Microsoft. Njegova starša sta leta 1995 v Amazon investirala nekaj manj kot 250.000 dolarjev. Ta investicija je danes enaka približno 30 milijardam dolarjev. Pa še ta zanimivost, vrednost Amazonove delnice se je od vstopa na trg pa do danes povečala za 97.000 %.

Kot najbogatejši človek na svetu si seveda lahko privoščiti luksuzen življenjski slog in drage hobije. V njegovem primeru sta to gradnja deset tisočletne ure in popularizacija potovanja v vesolje. Že od otroštva navdušen nad vesoljem (to zanimanje je očitno skupno nekaj najbogatejšim Zemljanom), je ustanovil podjetje Blue Origin, ki se ukvarja s tehnologijo, ki bi omogočila zasebno potovanje v vesolje. No, če mu njegovo osebno podjetje ne bo dovolj, pa bi si skoraj lahko privoščil nekoliko večji nakup. Vrednost mednarodne vesoljske postaje je namreč ocenjena na 150 milijard dolarjev. Še eden izmed njegovih velikanskih projektov je gradnja deset tisočletne ure, ki je ogromna struktura, postavljena v notranjosti gore v Teksasu. To pa je poskus, preden bodo pravo postavili v notranjosti podobne gore v Nevadi. Pa še to, v lasti ima enega večjih časopisov, The Washington Post, ki ga je kupil za 250 milijonov dolarjev. Amazon kot podjetje, na čelu katerega je seveda Bezos, pa je na trgu prisoten ne samo kot spletna trgovina, saj ponuja tudi platforme za ogled filmov in serij, storitve v oblaku, prav tako za verjetno poznate Alexo, Amazonovo virtualno asistentko. Če ne drugje kot »this is so sad alexa play despacito«.

Pa da se osredotočimo na teh njegovih 138 milijard dolarjev. Da si navadni smrtniki tako velike vsote denarja nekoliko lažje predstavljamo, je spletni portal Business Insider januarja letos po podatkih, ki jih oktobra vsako leto objavi revija Forbes, objavil nekakšen preračun Bezosovega premoženja. V samo enem letu, med oktobrom 2017 in 2018, je Jeff Bezos svoje premoženje povečal za 78,5 milijarde dolarjev. Vse to nam, vajenim študentskih urnih postavk, verjetno pomeni bolj malo. Mogoče bo lažje, če vse pretvorimo na manjše časovne enote. V letu 2018 je Bezos zaslužil:

- 6,5 milijarde dolarjev na mesec,
- 215 milijonov na dan,
- 8,9 milijona na uro ali
- 2489 dolarjev na sekundo.

Glede na povprečni letni dohodek v Združenih državah je približno enako, če Jeff Bezos porabi 88 000 dolarjev,

povprečni Američan pa 1 dolar. Pa še podatek o podjetju Amazon: povprečna letna plača zaposlenih v Amazonu znaša približno 25.000 dolarjev. Bezos enako vsoto denarja zasluži vsakih devet sekund.

Njegovo bogastvo je približno enako trem BDP-jem Slovenije, ali pa BDP-ju Kazahstana. S takim bogastvom bi na primer lahko le en sam človek financiral rešitev svetovne lakote (Združeni narodi pravijo, da bi rešitev stala 30 milijard dolarjev na leto), ali kakšne druge humanitarne krize. Ni torej stvari, ki se je ne more privoščiti, bolj zanimivo pa je mogoče pogledati, koliko časa bi moral »varčevati«, oziroma, ker njegova vrednost tako hitro raste, le »počakati«, da bi si lahko kupil nekaj najdražjih stvari ali nepremičnin na svetu.

- *Najdražji avto na svetu je Ferrari, ki je bil prodan za 52 milijonov dolarjev. Bezos bi si ga lahko privoščil po šestih urah.*
- *Najdražja jahta je stala 140 milijonov dolarjev. Ne boste verjeli, prodana je bila preko platforme eBay, s čimer je postala tudi najdražja stvar, ki je bila kadarkoli prodana prek spleta. Privoščil bi si jo lahko v nekaj manj kot 16 urah.*
- *Najdražja stavba na svetu stoji v Singapurju in je vredna 4,7 milijarde dolarjev. Marina Bay Hotel, ki vključuje luksuzen hotel, kongresni center, restavracije, trgovine in vse ostalo. Vse to v manj kot mesecu dni.*

Kot zanimivost pa najdražji predmet, ki se trenutno prodaja na Amazonu, ni le en sam predmet, ampak kolekcija zbirateljskih dresov, čelad, žog in kart, ki so jih podpisali tudi zvezdniki ameriške lige NFL.

Bezos pa je letos januarja objavil, da se ločuje od svoje žene MacKenzie, s katero sta se poročila leta 1993. MacKenzie je pisateljica, tudi ona pa je študirala na Princetonu, v razredu znane pisateljice in Nobelove nagrajenke Toni Morrison. Par pred poroko baje ni podpisal predporočne pogodbe, zato obstaja velika verjetnost, da bi MacKenzie lahko prejela do 66 milijard dolarjev, kar je izračunano glede na trenutno vrednost Amazonovih delnic. Jeff Bezos bi bil lahko primoran v prodajo delnic, ki jih ima trenutno v lasti, kar pa bi lahko ogrozilo njegov večinski delež v podjetju. O njuni ločitvi v javnost še ni prišlo kaj veliko, gre le za špekulacije, a MacKenzie bo, če prejme polovico njegovega premoženja, postala najbogatejša ženska na svetu. Ta naslov trenutno pripada Françoise Bettencourt Meyers, dedinji francoskega lepotnega imperija l'Oreal. No, tudi če premoženje zakoncev Bezos prepolovimo, pa bosta oba ostala pri vrhu lestvice najbogatejših ljudi na svetu, saj si bosta delila četrto in peto mesto na lestvici.

Podcast – najnovejši medij na sceni

»Video killed the radio star«, poje skupina The Buggles v svoji najbolj znani pesmi, izdani davnega leta 1980. V današnjem času tudi televizija ne predstavlja takšnega primata med mediji kot včasih, zato bi danes lahko prikojili ta udarni verz nekako takole: »Internet is killing the video star«. Vseeno pa se v tej zmešnjavi in prenasičenosti medijev vizualne narave, spet vse bolj uveljavljajo slušni mediji in sicer v obliki tako imenovanih podcastov.

Podcast je lep podomačen izraz za radijske oddaje, ki jih poslušalec lahko posluša kar preko spleta. Gre torej povsem preprosto za radio zavit v (za današnji čas bolj privlačen) ovoj, ki se mu reče internet. Oddaje po navadi trajajo tam do ene ure in pol, ustvarjalci teh vsebin pa zastopajo vsa možna področja, ki si jih človek lahko zamisli. V angleščini je mogoče najti podcaste, ki pokrivajo splošna področja kot so zgodovina, šport ali politika, nekateri pa pokrivajo specifične teme od raznoraznih teorij zarote pa do ekstremističnih rasističnih vsebin. Pogosti so tudi komični podcasti. Skratka, za vsakogar se najde kaj zanimivega.

Podcast je za ustvarjalce ugoden medij, saj jim omogoča, da vsebine ustvarjajo iz udobja svojega doma, vse kar potrebuješ je namreč malce boljši mikrofonski, slušalki, da slišiš svoj glas in že si pripravljen, da posreduješ svoje znanje poslušalcem. Te dosežeš z nalaganjem posnetih vsebin na splet, kjer so večinoma na voljo zastoj. Ustvarjalci, ki snemajo neodvisno, se najpogosteje »preživljajo« z donacijami, za katere prosijo poslušalce na začetku in na koncu vsake oddaje. Nekateri so s snemanjem podcastov postali prave zvezde in na live evente privabljajo več tisočglave množice. V zadnjih časih pa se poleg neodvisnih v krogih podcasterjev pojavljajo tudi večje medijske hiše, ki so uspešno zgrabile priložnost doseganja še večjega kroga zvestih spremljevalcev njihovih vsebin. Tako lahko recimo skorajda vsako oddajo radia Val 202 poslušamo tudi na spletu takoj zatem, ko je izdana v živo na radiu. Nekateri mediji pa imajo za snemanje podcastov prav posebne ekipe in na ta način uvajajo še dodatne avtorske vsebine.

Če se sprašujete, kje lahko sploh pridete do podcastov, vam ni treba daleč. Bralci, ki imate applov iPhone imate aplikacijo Podcasts že od začetka integrirano v telefon (če slučajno ne, pa je dostopna v Apple Store), medtem ko je na Androidu najpopularnejša aplikacija Google Podcasts, ki prav tako omogoča dostop do najraznovrstnejših vsebin. Obenem imajo ustvarjalci tudi svoje spletne strani, na katerih se v največ primerih lahko posluša katerikoli izmed preteklih oddaj.

Prav enostavna dostopnost je eden izmed najpomembnejših faktorjev, ki govorijo v prid tej »novi« obliki medija. Ljudje lahko oddaje poslušamo na poti v službo ali faks kot alternativo poslušanju glasbe, lahko si jih zavrtimo v avtu ali doma ob pomivanju posode, poležavanju na kavču, igranju

računalniških igrice ... Vsebinsko namreč terja zgolj pozornost ušesa, vsi ostali čuti pa ohranjajo dotedanjo funkcijo. Tako se lahko izobražujemo ali širimo obzorja ob vsem tem kar že tako ali tako počnemo in slišimo vse tisto, kar bi drugače morali prebrati ali pogledati na televiziji.

Sam bi svetoval začetek s slovenskimi podcasti, saj je še vseeno potrebno malce časa, da se možgani navadijo na pozorno poslušanje, z rednim poslušanjem se krepi tudi slušno razumevanje, ki ga ob stalni prisotnosti vsega vizualnega morda vseeno nismo tako vajeni v vsakdanjem življenju. Na začetku se uporabniku seveda dogaja, da kmalu raje preklopi na glasbo, vendar se hitro privadiš in že kritično izbiraš najljubše oddaje ter svoje priljubljene ustvarjalce.

Poslušanje je priporočeno vsakomur, ki si po minimalni liniji odpora želi razširiti splošno znanje, je pa vselej pomembno, da se poslušanja lotimo kritično, saj včasih ni mogoče ugotoviti, kdo izmed govorcev je pravi strokovnjak in kdo šarlatan. Odkar sem sam odkril ta medij, se na faks odpravljam kar peš, s slušalkami v napetih ušesih in si na ta način krajšam čas. Podcasti so v svojem bistvu torej radio, katerega vsebino si sam izbereš. Mogoče pa omenjeni refren skupine The Buggles le ni na mestu. Radio se je namreč pametno spoprijel s časom in preko podcastov postal zaveznik novodobnega interneta.

Samo Miklič
Pexels

Maruša Štibelj

Kljub natrpanem urniku si je slikarka Maruša Štibelj vzela čas za Zapik in nas povabila v svoj dom/atelje. Simpatična Kranjčanka je po Gimnaziji Kranj nadaljevala šolanje na oddelku likovne pedagogike na Pedagoški fakulteti. Po diplomu pa se je začela izražati skozi tehniko kolaža. Je članica Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov – v okviru tega članica Likovnega društva Kranj – in nedavno del umetniškega odbora. V decembru je na pariškem Salonu lepih umetnosti v muzeju Louvre prejela nagrado žirije, v februarju pa v Galeriji Prešernove hiše v sodelovanju z umetnicama Veroniko Vesel Potočnik in Kajo Urh otvorila razstavo ilustracij izbranih pesmi Franceta Prešerna Morjá široka cesta, ki traja do 1. aprila, izdana pa je tudi slikanica.

Kdaj se je začela tvoja kariera ali kdaj si prvič razstavila dela?

Približno sedem let nazaj, ko sem za darilo dobila škatlo starih jugoslovanskih znamk (ker imam rada stare stvari) in iz njih naredila male broške z gumbki, starimi značkami, izrezki iz starih revij in podobno. Te sem prodajala na ARTI-shu v Kinu Šiški. Prvi projekt, ki sem ga imela, se je imenoval »besedni spomini«, to je bila moja prva razstava. S tem sem želela razširiti idejo, da lepa beseda lepo mesto najde. Ko sem prodajala broške, sem na sejmišču zbirala lepe besede, na katere imajo ljudje lepe spomine, v zameno pa dala gumbce. Te besede sem vključila v kolaže in jih razstavila na Pungertu. Tam so si obiskovalci izbrali besedo in v umetniško knjigo zapisali spomin. Spominov se je nabralo veliko, knjiga pa še vedno ni končana.

Zakaj je kolaž postala tvoja tehnika?

Čez čas sem ugotovila, da so broške premajhne zame in da potrebujem večjo podlago za izražanje, tako sem začela s kolažem na platnu. Nekaj kolaža sem delala že proti koncu faksa pri slikarstvu, ampak potem opustila in šla na film. Po broškah pa me je kolaž začel vedno bolj zanimati, vedno več sem delala in zdaj sem tu.

Katere materiale vse uporabljaš za kolaž?

Razvila sem svojo tehniko, uporabljam krep papir, iz katerega dobim barvo, stare servete treh plasti – ena je bela, druga transparenta, tretja pa zelo živa – s temi slojmi in na koncu izgleda bolj kot ena slika kakor kolaž, stare revije, časopise, čisto na začetku pa tudi značke in stare gumbce, ampak sem šla stran od tega kiča (smeh).

Koliko časa porabiš za delo?

Zelo odvisno. Če imaš kose že sestavljene na papirju, lahko traja le pet minut. Ampak načeloma nikoli ni tako hitro, ker kdaj med lepljenjem ugotoviš, da kakšni kosi funkcionirajo

bolje drugače, kot si jih postaviš. Odvisno tudi, ali delam na papirju ali platnu, od količine primerne materiala, še največ vzame iskanje primernih kosov v revijah, časopisov in servetov. Lahko delam tudi en mesec ali dva. Če stvar naredim do pol, jo potem velikokrat obesim v dnevno sobo, jo gledam, razmišljam, kaj je treba dodati ali odvzeti. Je pa recimo v primerjavi s slikanjem hitreje v smislu sušenja. Delam z lakom za parket, ki je hitro sušeči in mi ni potrebno čakati en dan, da se posuši.

Kaj da Likovno društvo Kranj posamezniku in obratno?

Posebej dobro je za umetnika začetnika, jaz sem tu dve leti in pol. Dobro je povezovanje z drugimi umetniki, veliko je starejših slikarjev, ki ti lahko predajo znanje, veliko več priložnosti imaš za razstavljanje. Lahko je zelo lepa odskočna deska.

Kako pa lahko prideš zraven?

Moraš se prijaviti s portfeljem in referencami, prej so v Ljubljani odločali, zdaj pa mislim, da vsako društvo zase. Predložiš nek material, oceni se pa kakovost tvojega dela, moraš pa imeti neko izobrazbo z likovnega področja.

Ali na razstavah, kjer se dela ocenjujejo, izbereš že obstoječa dela?

Pri razstavi v Parizu recimo sem morala predložiti par svojih del, poslala sem iz serije Places I want to see, potem sem pa delala za Pariz, teme ni bilo nobene. Odvisno je, kakšna je razstava, to je bil salon, potem imaš »extempore«, kjer so po navadi dve/tri teme, imaš skupinske razstave, kjer je določena tema. Odvisno od namena razstave.

Si kdaj omejena s časom in kaj narediš, če pride do blokade?

Velikokrat imam deadline, do blokade pa ne pride (smeh). Ne eni likovni koloniji sem imela blokado tisti teden, načeloma pa mislim, da blokade ni. Usedem se in delam, lahko mi ne gre par ur, par dni, a slej ko prej pride ideja, pride inspiracija.

Leta 2016 si izdala slikanico Alice in Wonderland, od kod inspiracija?

Šla sem na umetniško rezidenco v Nemčijo v Hohenstein, tam živi okoli osemdeset ljudi, jaz sem živela v umetniški rezidenci, stavbi, ki je včasih osnovna šola. In razumljivo za tako majhno mesto – imela mir. Takrat sem delala serijo, ki naj bi se ukvarjala z odnosom do nas samih, a sem kupila napačna platna, nisem imela dovolj materiala in tega nisem speljala. En dan pa mi je kolega rekel, da zaradi pižame izgledam kot Alice in sem dobila idejo, da odnos do nas samih vpeljem v neko zgodbo, ki bi bilo lahko nadaljevanje Alice

v čudežni deželi, čeprav se nisem preveč nanašala nanjo. Zgodbo sem ustvarjala, medtem ko sem delala kolaže. Zgodba je v angleščini, ker sem se s prisotnimi tam pogovarjala o zgodbi v angleškem jeziku. Zgodbe ne pripovedujejo samo kolaži, ampak sem jo tudi zapisala, da bi vsi boljše razumeli, četudi je ilustrativno. Odločila sem se za izdajo knjige, šla na Indiegogo in dobila denar za tisk, oblikovalko Tanjo Gerkman in fanta, ki sta mi pomagala narediti promo video. Natisnila sem dvesto izvodov. Vedno sem želela napisati nekaj svojega in to mi je uspelo.

Čigava ideja je bila slikanica Morjá široka cesta?

Kustos Gorenjskega muzeja Gašper Peternel in slikarka ter ilustratorica Veronika Vesel Potočnik sta stopila skupaj in prišla na idejo. Zamislila sta si, da bi bile tri osebe del tega, tako je Veronika povabila še mene in Kajo Urh. Odločili smo se za knjigo, ampak ideja se je porodila v Gorenjskem muzeju, ker so želeli izdati nekaj v čast Prešerna.

Se kje dobi omenjeni knjigi?

Alice se ne dobi več, drugo pa se dobi v Prešernovi hiši, tudi po koncu razstave. Je izšla v petstotih izvodih.

Sodeluješ tudi s skupino Bordo. Kje ste se našli?

Bordo je Tomaž Štular. Njemu so bili vseč moji kolaži, enkrat sva se dobila, ko je kupoval kolaž in sem mu rekla, da bi rada

naredila cover, ko bo delal plato. In ko je izdal single, je želel kolaž za youtube video, jaz sem pa eksperimentirala s programom Premiere, iz kolaža najprej naredila gif, nato pa kar cel video. Tako sva začela, sodelovala še pri drugem spotu, na festivalu KAOS nastopila v zasedbi, zbrani za ta dogodek, nastopali so David Almajer, Miodrag Dimitrijević, Drejc Poačnik in Štef Starc. Skupaj smo nastopali trikrat.

Imate skupaj še kaj v planu?

Skupaj smo nastopili le za ta projekt, ko je Tomaž izdal plato. Je bilo pa zelo dobro, saj še nikoli nisem delala kolažev v živo, med vsakim komadom sem ustvarila svoj kolaž.

Imaš pri kolaboracijah proste roke ali delaš po smernicah?

Pri Tomažu sem imela odprte roke, omejena sem bila z glasbo. Z Almajerjem sva združila kolaž in keramiko, to razstavila v Layerjevi hiši in tu spet ni bilo omejitev, sva ustvarjala skupaj. Ko sem delala cover za band Lusterdam, sem bila spet omejena z glasbo. Pri slikanici smo bile pa omejene le s formatom, ker so imeli izbrano obliko. Sem si rekla, da bom dobila, kar bom dobila, mi je to še večji izziv. Če so smernice, so to barva značilna na band, morda se nanašam na naslov pesmi, sicer pa omejitev ni.

Svoja dela prodajaš, kje te zainteresirani najdejo?

Dobijo me na instagramu, na spletni strani, sicer pa najraje vidim, da tisti, ki me kontaktirajo, pridejo na obisk in si kolaže pogledajo v živo. Na sliki dela se strukture kolaža ne vidijo tako dobro kot potem v živo.

Omenila si festival KAOS, kaj je/bo to?

Je festival sodobnega kolaža, ki se bo letos odvijal že drugič in se bo odvijal vsako leto. Njegov namen je predvsem predstaviti kolaž v najboljši luči, kaj vse se s kolažem da, da ni kolaž samo enoplasten, ampak je veliko možnosti kreativnosti. Lani smo predstavili kolaž ilustracij, kolaž v dizajnu in videu, imeli smo street art kolaž, gostili rezidenčne

umetnike, kolažiste, imeli smo kolaž in glasbo ter kolaž in keramiko. Kar zelo veliko programa za prvič, s tem da sem pol idej dala na stran. Bil je zelo dober izziv, imeli smo obiske iz tujine in vsi so bili začudeni nad kvaliteto del in nad širino oziroma velikostjo festivala, ker smo imeli okoli 130 umetnikov. Za razstavo pa smo izkoristili prav vsak kotiček Layerjeve hiše, še v stari hiški smo razstavili zbirko gramofonskih plošč, katerih coverji so kolaži, ki jih je prinesel nek belgijski kolažist.

Je v teku kak nov projekt, o katerem bi lahko kaj izdala?

Trenutno se ukvarjam z naslovnico plate skupine, katere še ne bom izdala (smeh), potem bom 5. aprila na Ministrstvu za kulturo, na razstavi za nagrado, drugače pa delam na seriji »chronically late«, ker sem pri delu za Pariz – diptih, ugotovila, da je solo delo premalo za vse, kar želim povedati in iz te serije bo izšla tudi knjiga. Pripravljam se za festival kolaža v Bruslju in razstavo z Almajerjem – kolaž s keramiko, ki bosta v septembru.

Bi rekla, da je Kranj mesto za umetnike?

Mislim, da vedno bolj. Vedno več je povezovanja med umetniki iz Kranja, tudi veliko manjših galerij, Layerjeva hiša veliko naredi za to, Likovno društvo poskrbi za prepoznavnost z vsakoletnim festivalom likovnih umetnosti, tako da je, če želiš. Če želiš delat projekte, jih boš naredil.

Imaš nasvet za sramežljive umetnike, ki izdelke še skrivajo pred svetom?

Ja, ne jih skrivat. Delo nikoli ni popolno in prej ko to sprejmeš, bolje bo zate. Zdi se mi prav, da daš dela na ogled, ker se od odziva lahko kaj naučiš in tudi sam vidiš v drugačni luči. Stvar je le, da poskusiš čim več delat in napredek bo viden z vsakim delom. Sama kdaj objavim tudi dela, ki niso končana, niso dobra, saj se s tem ljudje učijo o kolažu in spremljajo moj napredek. Če boš čakal, da bo popolno – nikoli ne bo in minil bo čas, ko je tvoje delo aktualno.

Zelo neresno o Trumpovih vesoljskih silah

Ob številnih megalomanskih projektih aktualnega predsednika ZDA se človek že dolgo lahko dodobra nasmeje. Kljub vsemu pa je češnja na vrhu smetane ustanovitev vesoljskih sil. Človeku kar zaigra srce ob misli na realizacijo vseh možnih znanstveno fantastičnih filmov. Vendar, kje bo gospod Trump dobil denar za tako velikopotezen projekt, če ima težave že z zbiranjem miloščine za svoj zid, ki ima več kot očitno prioriteto? Zdi se, da se Trump zgleduje po svojih novo razglašanih sovražnikih Kitajcih, ki jim očitno poskuša ukrasti avtorske pravice za gradnjo gigantskega zidu na meji.

Žal so Kitajci Trumpa prehiteli tudi pri ustanovitvi lastnih vesoljskih sil. Na Kitajskem in v Rusiji že obstajata administrativna oddelka oboroženih sil, namenjena kibernetiki varnosti in vesoljskemu bojevanju. Resnici na ljubo, takšni sektorji obstajajo tudi v ameriški vojski, vendar naj bi s Trumpovo idejo, ki jo je začel promovirati že lani, dobile veliko bolj pomembno vlogo.

Trump je sprava sanjal o ustanovitvi novega rodu oboroženih sil, poleg letalstva, mornarice, kopenske vojske, marincev in obalne straže. Tak načrt je kar klical po operativnih enotah, sposobnih bojevanja v vesolju. No božično darilo, ki si ga je Trump lahko kupil in ga svetu predstavil 19. februarja letos, vključuje ustanovitev oddelka za vesoljsko bojevanje v okviru zračnih sil. Oddelek bo vseboval velik birokratski del in strokovnjake, ki se bodo ukvarjali predvsem z zaščito satelitskih sistemov.

To je pravzaprav edina dejavnost, s katero bi se vesoljske sile dejansko lahko ukvarjale. Trenutno so v zemljini orbiti, pa še to v nižji, le trije ljudje. Gre za astronave na mednarodni vesoljski postaji (ISS). Tipična sestava posadke obsega ameriškega in evropskega astronava in ruskega kozmonavta, kar pa ni povsem nujno, saj svoje astronave nanjo pošiljajo tudi druge države, solastnice ISS.

Dolgotrajen razvoj vesoljskih plovil si dandanes lahko v živo ogledamo pri Space X.

Njihove naloge so povsem civilne narave, v glavnem izvajajo različne poskuse, ki zahtevajo breztežnost in jih predlagajo številne institucije širom po svetu. Javno znano je, da so ruski kozmonavti oboroženi, med tem ko naj evropski in ameriški uradno ne bi bili. Kozmonavti so oboroženi z rusko policijsko pištolo Makarov. Pištola je prvenstveno namenjena obrambi

ob povratku na Zemljo, predvsem pred medvedi in drugimi divjimi živalmi.

Temu klasična pištola ni najbolje kos, zato so do nedavnega uporabljali trocevno kozmonavtsko pištolo TP-82, namenjeno lovu in obrambi pred različnimi vrstami živali. Ker ustreznega streliva ni več na voljo, so pištolo umaknili iz uporabe in namesto nje vrnili »klasične« policijske modele.

To navajam predvsem, da prikažem, da so vesoljske bitke, kakršne smo lahko občudovali v nekaterih igričarskih »presežkih«, kot na primer Wolfenstein The New Order in Call of Duty Modern Warfare 2 še dolgo ne bodo realnost. Predvsem zato, ker je izdelava ustreznih plovil za prevoz človeške posadke predraga in prezahtevna, hkrati pa bi konvencionalno orožje imelo težave pri delovanju v vesolju. Vsak kinetični izstrellek bi v breztežnosti deloval kot neke vrste raketni motor. Povratni sunek po strelu bi tako astronava sunkovito pogljal nazaj.

Dolgotrajen razvoj vesoljskih plovil si dandanes lahko v živo ogledamo pri Space X, podjetju, o katerem bi lahko rekli, da skoraj več vlaga v promocijo, kot v razvoj. Projekt Crew Dragona sicer uspešno napreduje, ampak močno zaostaja za spektakularnimi napovedmi, po katerih je še pred desetimi leti Musk napovedoval pristanek na Marsu v

obdobju med 10 in 20 leti, vendar trenutno njegova plovila niso niti na točki, ko bi na mednarodno vesoljsko postajo dostavljala potnike. Edino plovilo s posadko tako ostaja ruski sistem Sojuz, ki kljub nekaj napakam po uspešni digitalizaciji ohranja primat med vesoljskimi plovili v družbi tovornih raket Ariene in Proton.

Številni strahovi o astronautih, ki bi prišli ugrabiti satelit, na katere se je pri ustanovitvi svojih vesoljskih kavbojev skliceval Trump, so tako le znanstvena fantastika. Ta možnost je bila v praksi realna, dokler NASA ni upokojila Space shuttle. Raketoplani so bili edino vesoljsko plovilo, ki je bilo sposobno satelit tudi v enem kosu pripeljati nazaj na Zemljo. Sovjetski odgovor je bil raketoplan Buran, ki naj bi imel nekaj 10 cm večji tovorni prostor. Z njim bi Sovjeti tako lahko utirili satelite, ravno dovolj velike, da jih ZDA ne bi mogle »ukrasti« z vesoljskim taksijem, sami pa bi to izvedli. Buran je bil žal tako finančno potraten, da je dočkal le en daljinsko voden testni let.

Glavna ovira pri vesoljskem vojskovanju tako ostaja cena. Že v hladni vojni, ko je razvoj satelitov in testiranje opreme v vesolju igralo zelo pomembno obveščevalno vlogo in je vesoljska tekma pomenila stvar narodnega ponosa, je denarja vselej primanjkovalo. Danes, ko so sateliti postali nekaj komercialnega, pa ga je na razpolago še manj.

Satelit si dandanes praktično lahko omisli vsak posameznik. Cene najcenejših nanosatelitov se skupaj z utirjenjem gibajo okoli 10 tisočakov. Resen satelit pa kljub vsemu ostaja ogromna investicija. Prav zato si jih vse velesile želijo zaščititi. Satelite je z današnjo tehnologijo mogoče fizično uničiti, bodisi z zelo drago vesoljsko raketo ali pa z nekaterimi letalskimi raketami, izstreljenimi iz sodobnih lovskih letal. Pred njimi so predvsem ogroženi različni sateliti v nizki orbiti, ki se večinoma uporabljajo za vohunjenje, med tem ko je uničenje geostacionarnega satelita bistveno težje.

Kljub temu so sateliti neke vrste računalniki, ki jih je mogoče programirati, le da ukaze za svoje delovanje dobijo na daljavo. Zato je satelit bistveno lažje uničiti ali ukrasti s hekerskim napadom. Zanj sploh ni potrebna huda tehnologija, le dovolj močan satelitski oddajnik in pa poznavanje načina za vdor. Dobro kodiranje je danes edina zaščita satelitov, s katero se ukvarjajo različne vesoljske sile.

Še eno z varnostnega vidika zanimivo področje so navigacijski sistemi. Med njimi tako izstopa GPS, ameriški vojaški sistem prilagojen za civilno rabo. V resnici gre za dva različna sistema, ki deloma temeljita na istih satelitih. Navigacijski sateliti oddajajo časovno kodiran signal, GPS sprejemnik pa nato primerja čas potovanja istega signala z različnih satelitov in tako izračuna razdaljo do vsakega. Sateliti pa oddajajo 2 različna signala, civilnega, katerega koda je odprta, in vojaškega, katerega sistem kodiranja ostaja tajnost. Omogočal pa naj bi še bistveno večjo natančnost kot civilni. Kljub temu pa signal lahko sprejema vsakdo z navadnim pametnim telefonom. Tako imajo morebitni hekerji na razpolago veliko časa, da poizkušajo z vdorom, saj navigacijski sistemi oddajajo signal ves čas.

Trumpovim vesoljskim silam, oziroma teoretičnemu šestemu rodu oboroženih sil, bi v resnici lahko rekli predvsem služba za zaščito pred hekerskimi vdori in kodiranje. Brez dvoma gre dandanes za važen del oboroženih sil, saj na satelitski podpori temelji ogromen del vojaške tehnologije, ki je pogosto uporabljena proti tehnološko manj razvitim sovražnikom, na primer različnim terorističnim skupinam. Tu imajo enote na terenu lahko radijsko podporo poveljstva preko satelita, lahko imajo satelitske posnetke, pa tudi številne satelitsko vodene izstrelke.

Vendar pa bi ta prednost izginila v primeru spopada s konkurenčno tehnološko velesilo, saj bi slednja lahko ovirala satelitske komunikacije, obstaja pa tudi skrajni ukrep z uporabo jedrskega orožja. V kolikor atomska bomba eksplodira v ionosferi na okoli 50 kilometrih nadmorske višine, povzroči umeten polarni sij, ki lahko uniči vse satelite v okolici in dobršen del električnih naprav na površju. Ob neuspelem ameriškem poskusu nad Pacifikom v 60. letih je bila tako uničena kar ena tretjina vseh takratnih satelitov. Po tem fiasku so ZDA s tovrstnimi poskusi prenehale.

Zaradi vsega naštetega imajo Trumpove vesoljske sile malo manevrskega prostora za dejansko bojevanje v vesolju in tako ostajajo le sredstvo za dviganje javne podpore in stereotipnega ameriškega patriotizma.

GRAN CANARIA

Od strmih peščenih sipin na jugu, preko enormnih osamelih skal na vrhu do čudovito zavitih cest, ki objemajo strme pečine zahoda. Vse to in še več skritih biserov se skriva na najbolj poseljenem Kanarskem otoku, ki vabi radovedne duše na pustolovščino kulture in narave.

& Klemen Orešnik

Gensko spremenjeni organizmi

Menim, da se je večina izmed vas že srečala z izrazom gensko spremenjeni organizmi ali vsaj slišala za kratico GSO. Na žalost pa je bila vaša prva asociacija verjetno negativna in prav zato bom naslednje vrstice namenil temu, da če že ne spremenite mnenja, pa vsaj podvomite v resničnost informacij, ki jih imate o tem področju. Naj na začetku razložimo ta strah vzbujajoč izraz, katerega resnično razume bolj malo ljudi. Pod izraz gensko spremenjeni organizmi spadajo vsi organizmi, katerim je bil spremenjen njihov genski material oziroma genom z eno izmed več obstoječih metod. Vendar s to definicijo povemo bore malo, sploh ljudem, ki se ne ukvarjajo toliko s tem področjem. Zato bomo na začetku na hitro ponovili osnove biologije in genetike za tiste, ki ste se z njima zadnjič zares srečali v srednji šoli.

Vsa živa bitja na našem planetu so si med seboj zelo različna, vendar jih vse združujejo nekatere skupne lastnosti. Danes se bomo osredotočili zgolj na eno in sicer na genski material, ki je skupen vsem živim bitjem. Genski material je lahko v obliki DNA dvojne vijačnice ali pa v obliki RNA enojne vijačnice. Genski material je za vse organizme ključen, saj je sestavljen iz genov, ki pa so ključni za razvoj vseh lastnosti nekega organizma. Kakor vemo, pridejo geni nekega organizma od njegovih dveh staršev oziroma od njegovega starševskega organizma, če se organizem razmnožuje tako, da se klonira v dva identična organizma. Pomembno za razumevanje tega članka je tudi razumevanje tega, kje se dedni oz. genski material nahaja v nekem organizmu. Genski material je prisoten v prav vsaki celici nekega organizma. Razlika se pojavi v izražanju genov, saj se v različnih delih organizma nekateri geni izražajo, drugi pa ostajajo neaktivni. Po kratkem biološkem uvodu se zdaj lahko zares začnemo pogovarjati o gensko spremenjenih organizmih. GSO se lahko razdeli na 3 osnovne skupine in sicer na rastline, živali in bakterije. Najbolj poznani in sporni so danes gensko spremenjeni organizmi, ki se lahko neposredno ali posredno znajdejo na naših krožnikih. Kar se tiče gensko spremenjenih bakterij pa so v naših življenjih prisotne že dolgo časa, vendar jim javnost ne posveča pretirane pozornosti. V nadaljevanju se bomo srečali z vsemi tremi skupinami in razložili njihovo vlogo v naših življenjih, prednosti in slabosti.

GENSKO SPREMENJENE BAKTERIJE

Ker se bakterije ne pojavljajo neposredno v naši prehrani, ljudje, ki so strogo proti GSO, pogosto zamižijo na eno oko, ko pridemo do njih. Bakterije, ki jih gensko modificiramo, se večinoma pojavljajo v farmacevtski industriji za proizvodnjo raznih antibiotikov, cepiv in drugih zdravil. Tukaj se pojavi vprašanje, kam spadajo produkti GSO. V produktih v obliki zdravil in cepiv se spremenjene bakterije ne pojavljajo, saj gredo primarni produkti čez vrsto čiščenja, kjer se odstranijo vsi deli bakterij, ki so jih proizvedle. V primeru,

da spadate v skupino ljudi, ki nikoli ne bere vseh oznak in navodil v škatlicah zdravil, ki vam jih predpišejo zdravniki, verjetno tega niste opazili. Vendar ko pridemo do zdravil, ki dokazano rešujejo naša bolezenska stanja, večinoma ne razmišljamo kakšna so ta zdravila, dokler imajo na nas pozitivne posledice. V znanosti so bakterije večinski organizmi, na katerih se izvajajo poskusi z spreminjanjem njihovega genoma. Bakterije so najbolj primerne prav zaradi njihovih lastnosti, ki jim omogočajo, da lažje sprejmejo genski material drugih organizmov. V znanosti je uporabna tudi njihova hitrost in način razmnoževanja, saj se razmnožujejo zelo hitro, bakterija *E. coli* se na primer podvoji vsakih 20 minut in sicer s podvojitvijo oz. cepitvijo. Vendar na žalost gensko spremenjene bakterije še vedno spremlja negativen prizvok, kljub vsemu dobremu, kar storijo za človeštvo. Zakaj? Ljudje so se vedno bali tistega, česar niso razumeli. Napačno razumljena je povečini vsa regulacija kateregakoli GSO, ki je res stroga, preden ta lahko pride v okolje in na trg. Ravno ta zelo stroga regulacija ljudi navdaja s strahom, saj mislijo, da se jim prekrivajo neke informacije o potencialni strupenosti. Vendar pa je absurdno ravno to, da so vas ta stroga pravila prisotna ravno zato, da organizem dobro poznamo in se prepričamo, da na človeka nima škodljivih učinkov.

V primeru odkritja najmanjšega suma, da bi lahko organizem škodoval ostalim organizmom ali okolju, se njegovo sproščanje v okolje takoj preprova za vedno, ali dokler se ne napake ne »odpravi« z dodatnim spreminjanjem genoma.

GENSKO SPREMENJENE RASTLINE

Za razliko od bakterij, ki se ne pojavljajo neposredno na naših krožnikih pa je pri rastlinah ravno obratno. Ravno zato se problemi in strah pojavijo pri organizmih, vključenih v našo prehrano. Tako kot vsi ostali organizmi so gensko spremenjene rastline običajne rastline, ki se jim je povzročila umetna sprememba genoma. Take rastline so mišljene za uporabo v prehrani, pa tudi v druge namene, kot na primer proizvodnjo zdravil in cepiv znotraj rastlin, vendar zaenkrat še bolj v poskusne namene kot dejansko uporabo. V našem primeru se bomo osredotočili zgolj na GSO, ki so bili ustvarjeni z namenom, da postanejo naša hrana. Prav tukaj nastane največja razlika v primerjavi z gensko spremenjenimi bakterijami, pri katerih uporabimo zgolj njihove produkte, ki sami po sebi niso GSO. Pri rastlinah se pogovarjamo o tem, da bi ljudje neposredno jedli GSO, kar pri nekaterih vzbuja strah in odpor. Vendar zakaj? Ali zares veste, kaj je kaj gensko spremenjena hrana? To ni nič drugega kot neka rastlina, v katero je bil uveden gen za neko lastnost, ki je prej ta rastlina ni imela oz. gen, ki že izražene lastnosti izrazi še bolj. Zakaj bi zgolj en gen v rastlini, ki jih vsebuje že tisoče, naredil tako gromozansko razliko, kot trdijo nekateri? Narejeno je bilo že nešteto kredibilnih raziskav, ki so iskale najmanjšo povezavo med uživanjem GSO ter razvojem kakršnih koli negativnih znakov, tudi več generacij naprej. Zakaj je potem v Evropi in ponekod drugje po svetu še zmerom prepovedano gojenje GSO? Vsi vemo, da so zakoni in regulative pisane na podlagi javnega mnenja, ki pa je na žalost še vedno negativno naravnano proti GSO. Kot smo že prej povedali, je strah pred GSO-ji in njihovo potencialno strupenostjo, rakotvornostjo, povzročanjem avtizma in še kaj povsem odveč. Kaj pozitivnega pa bi nam gensko spremenjena hrana sploh prinesla? Če povemo čisto iz znanstvenega nivoja, bi bile možnosti ogromne. Zgolj z modifikacijo genoma lahko ustvarimo ogratline, ki bi bile odporne na večino znanih škodljivcev, brez kapljice škropiv, ki ji danes v hektolitrih zlivamo po poljih. Taka hrana bi bila tudi bolj obstojna in odporna, kar bi vodilo

k zmanjšanju količine hrane, ki jo zavržemo vsako leto. Poleg vsega tega pa bi lahko rastline »pripravili« do tega, da bi proizvajale za nas zdrave komponente v večjem obsegu in bile posledično bolj zdrave. Vendar pa na žalost velika večina patentov čaka v laboratorijih, saj ljudje nasprotujejo njihovi uporabi zaradi nepoznavanja tega področja. Tako večinski del gensko spremenjenih pridelkov predstavljata koruza in soja, ki pa največkrat končata v krmi za živali, saj naj ne bi bili primerni za našo prehrano. Tako je absurdni pojav v naši družbi, da dajemo kravam in ostalim živalim krmo, ki je zrasla brez pesticidov in ostalih strupenih substanc, s katerimi škropimo hrano, ki jo jemo ljudje. Zaradi predsodkov jemo slabšo hrano, navkljub zdravi alternativni, in to bomo nekoč obžalovali.

GENSKO SPREMENJENE ŽIVALI

Na koncu naj povemo besedo ali dve še o modifikaciji živali. Živali so organizmi, ki so najbolj zahtevni za preurejanje njihovega genoma. Poleg živali namenjene za mesno industrijo so tarča raziskav tudi živali, ki jih ne gojimo neposredno za meso vendar za jajca, volno, mleko ... Lahko bi dosegli, da bi bili produkti živali kvalitetnejši in zaradi tega bi se jih manj zavržlo, kar bi povzročilo manj zamaženja pobitih živali vsako leto. Področje gensko modificiranih živali je zaenkrat še zelo v razvoju, vendar lahko že zdaj zagotovimo, da bi bil tak način gojenja bolj zdrav kot načini, ki jih uporabljamo danes, ki vsebujejo razne hormone, ki nato končajo na naših krožnikih.

Če povzamemo vse skupaj na hitro. GSO so način, s katerim ljudje lahko pridobimo veliko virov vseh vrst, ne da bi hkrati ogrozili svoje zdravje, kot v neki meri počnemo danes. Res da se pojavljajo dvomi, da taka hrana in ostali izdelki ogrožajo naš obstoj, vendar znanost temu močno oporeka, saj se do sedaj niso pokazale nikakršne negativne posledice. Rešitev tega problema leži v tem, da se ljudem predstavi in jih izobrazi v tej smeri, da bodo lahko razumeli in tako izgubili strah pred neznanim. Naslednjič, ko se srečate z izrazom GSO, ne sodite, vendar raje pomislite, ali je to res hudičevo seme ali pa zgolj še ena izmed možnosti, da stvari spremenimo na bolje.

Pustni krofi

Pust je že zdavnaj mimo, vendar krofi ostajajo, zato se je Zapikova ekipa odločila, da bo v tej številki našla najboljši krof v Kranju. Dobili smo se na pustni torek v večernih urah, ko smo vsi zaključili študijske obveznosti, in začudeno ugotovili, da je v Kranju krofov zmanjkalo prav povsod. Z praznimi želodci smo se nato dogovorili, da bomo najboljši krof lovili za dan žena. Takrat se nam je uspelo prebiti do dolgo pričakovanih krofov različnih ponudnikov. Pri krofi smo ocenjevali njihovo velikost, izgled, okus, polnilo ter seveda ceno.

MERCATOR

Krofi, ki jih lahko kupite v trgovini Mercator, so pakirani v embalaži po 4, kar se nam je zdelo priročno, saj jih za razliko od krofov, ki vam jih dajo zgolj v papirnato vrečko, lahko mirno pospravite v nahrbtnik brez strahu, da bi se stisnili ali padli ven. Nad izgledom enega samega krofa nismo bili kdo ve kaj navdušeni, vendar nas je pomirilo njihovo število. Krof je bil najmanjši izmed vseh, ki smo jih kupili, vendar je to razumljivo, glede na ceno enega krofa, ki je bila zgolj 40 centov. Vendar pa kljub zelo nizki ceni nismo mogli spregledati tega, da krofi niso bili nič posebnega. Njihov okus je bil povprečen, saj je testo mejilo na običajen kruh, kot se je izrazila ekipa. Polnilo ni bilo tako slabo, če si imel srečo in ga je bilo v svojem krofu neka normalna količina. Po štirih krofi smo ugotovili, da se količina polnila med krofi zelo razlikuje, saj ga je bilo v nekaterih veliko, v drugih pa skoraj nič. Na koncu smo ostali mešanih občutkov, saj krofi niso bili vrhunski, kar pa na njihovo ceno tudi nismo pričakovali.

Izgled: **3,9** Velikost: **1 od 5** Okus: **3,7** Polnilo: **3,7**

Cena: **0,4 €** na kos (1,60 € za paket)

SKUPNA OCENA: 3,1

DON DON

Krofi proizvajalca Don Don so bili edini, ki na embalaži niso imeli ničesar, saj so stavili na dejanski izgled krofa. Krofi so bili na izgled lepo ocvrti in prave oblike. Tudi njihov okus se je skladal z videzom, saj je bilo testo mehko in okusno. Nad polnilom smo bili presenečeni, saj ga je bilo dovolj in je bilo pravega okusa. Naše mnenje je bilo, da je to najbolj »konstanten« krof, saj nobena kvaliteta ni odstopala od ostalih. Tudi njegova cena je bila med višjimi, vendar še zmerom sprejemljiva za to, kar krof ponuja.

Izgled: **4,1** Velikost: **4 od 5** Okus: **4,2** Polnilo: **4,3**

Cena: **0,98 €** na kos

SKUPNA OCENA: 4,2

PEKARNA OREHEK

V Pekarni Orehek ponujajo več vrst krofov, tudi za tiste, ki imajo raje kaj bolj čokoladnega kot pa klasične marmeladne. Naša ekipa je tokrat ostala pri klasiki, zato smo vzeli marmeladne krofe. Krofi so izgledali zelo v redu, kljub majhnosti. Njihov okus je bil spet dokaj povprečen, vendar so nekateri člani izrazili pohvalo pookusu, ki ti ostane, ko krof že poješ (aka. after taste). Tudi marmelade je bilo ravno prav in bila je zadovoljivega okusa. Pohvale okusa so ostale v senci dejstva, da je bil krof kot že povedano dokaj majhen in bi si želeli več.

Izgled: **4,5** Velikost: **2 od 5** Okus: **3,8** Polnilo: **4,0**

Cena: **0,79 €** na kos

SKUPNA OCENA: 3,6

PEKARNA UMNİK

V Pekarni Umnik je bila prva stvar, ki smo jo opazili, to, da krofi niso bili običajnih oblik. Krofi so bili v obliki rožice, saj je bil ravno takrat Dan žena. Tako smo vzeli da krofa-rožici in že takoj opazili, da sta opazno večja kot vsi do sedaj (pomisleki s strani ekipe so bili, da je to zgolj optična prevara zaradi drugačne oblike). Nasprotno od prve izkušnje je bila druga, ko smo krof dejansko začeli jesti. Testo je bilo bolj pustega okusa in nekoliko suho. Polnilo ni bilo tako slabo, vendar mu v kombinaciji s testom tudi ne moremo pisati hvalnic. Poleg vsega pa je bil to tudi najdražji krof v naši zbirki. Končno mnenje ekipe je bilo, da se pri tem krofu stavi na videz, saj je bil resnično velik in lepega izgleda. Okus in struktura pa sta na žalost odstopala od privlačnega videza.

Izgled: **4,8** Velikost: **5 od 5** Okus: **3,3** Polnilo: **3,6**

Cena: **1,05 €** na kos

SKUPNA OCENA: 4,2

SPAR

V Sparu lahko krofe kupite posamično ali po več skupaj. Na prvi pogled so izgledali kar obetavno, saj so bili lepe oblike in drugi največji od vseh naših krofov. Ko smo zagrizli vanje, nam je bil njihov okus dokaj všeč, saj se je po mnenju ekipe čutilo ravno prav prisotnosti jajc in tudi struktura testa je bila všečna. Malo manj navdušeni pa smo bili nad polnilom, ki ga ni bilo veliko in tudi ni spominjal na marelično marmelado, vendar bolj na nekakšen sladek sirup. Krof se nam je zdel povprečen in takšna je bila tudi njegova cena, ki je bila zlata sredina med našimi krofi.

Izgled: **4,2** Velikost: **4 od 5** Okus: **4,1** Polnilo: **3,5** Cena: **0,74 €** na kos

SKUPNA OCENA: 3,9

Po končani pojedini je prišel na vrsto najtežji del in sicer izbira naj krofa. Po dolgih urah zasedanja smo prišli do sklepa, da takega naziva tokrat ne moremo podeliti. Težava se je pojavila, saj se zavedamo, da je vsakemu posamezniku pomembnejša druga odlika krofa. Nekateri imajo radi veliko polnila, spet drugi manj, nekaterim je velikost najvažnejša, spet drugim zgolj okus. Tako si tokrat nismo drznili izbrati nobenega, saj je bil vsak krof v nečem boljši. Torej, če želite najcenejši krof, je Mercator izbira za vas. V primeru, da jeste z očmi, je Pekarna Umnik prava izbira, saj so krofi res veliki in privlačnega izgleda. Če pa ste človek, ki ima rad krof, ki skupaj deluje celota so krofi Don Don prava izbira, saj se vse komponente lepo povezujejo. Četudi so maskare že mimo, pa je za kakšen krof ali dva vedno pravi čas.

Zima sredi poletja

V rubriki Študelo si želimo predstaviti študentska dela, ki niso povsem običajna (npr. strežba ali delo za blagajno). Študentska dela so si med seboj tako zelo različna, da ima prav vsak neko edinstveno izkušnjo. Nekateri najdejo čas za delo ob študiju, drugi zgolj med počitnicami. Sam se uvrščam med študente, ki med študijem ne najdemo dovolj časa in volje, zato delam predvsem poleti. Danes vam imam željo predstaviti moje delo prejšnje poletje in sicer delo v hladilniku.

Zaradi moje neprimerne oprave, saj sem bil med vsemi prisotnimi edini v kratkih rokavih, sem smel v zamrzovalni del stopiti zgolj na hitro, kjer sem hitro začutil, kaj pomeni minus 20, ko sem nekaj minut nazaj stal na žgočem soncu. Tako sem po dogovoru in vseh urejenih formalnostih čez dva tedna prvič zares prišel na delo. Prvi dan sem dobil goro opreme, ki je bila nujna za delo. Presenečen sem bil, saj sem dobil popolno opremo: od nogavic, čevljev, kape, rokavic, podkape do posebne jakne in hlač. Tako opremljen sem se z veseljem podal na mrz, saj je bila oprava milo rečena topla. V prvih nekaj dneh je sledilo uvajanje, vendar ker delo ni preveč zahtevno, se ga navadiš že po kakih dveh dneh. V nadaljevanju pa vam bom na kratko opisal, kako delo sploh poteka, saj si verjetno, tako kot jaz na začetku, ne predstavljate.

Velikost vsega tega te na začetku začudi, saj v »skrinji« še nikoli nisem videl cest, po katerih bi se vozili viličarji.

Hladilnica je ogromen prostor, kjer se skladišči vsa hrana, večinoma tista, ki jo lahko kupite v zamrzovalnikih v vaših trgovinah. Ker sem delal poleti, je bila takrat večinoma zapolnjena z sladoledom, poleg tega pa se je tam našlo od rogljičkov, rib, zamrznjene zelenjave pa do kruha, ki ga pečejo zjutraj v trgovskih centrih. Velikost vsega tega te na začetku začudi, saj v »skrinji« še nikoli nisem videl cest, po katerih bi se vozili viličarji. Po kratkem ogledu dobiš približen občutek, kje se kaj nahaja, saj je vse razdeljeno na sekcije. Takoj za tem pa sem v roke dobil svojega novega najboljšega prijatelja, ki je postal čitalec. Čitalec je naprava, ki je najbolj podobna tistemu v trgovini, le da večja. Na njem se ti nato izpiše optimalna pot čez skladišče in postanke, kjer moraš kaj vzeti iz polic. S seboj namreč vlečeš rdeč voziček, ki je dejansko velika hladilna skrinja na kolesčkah. Tako se tvoja pot začne v zunanem delu, kjer prevzameš voziček, ki je bil predhodno stehtan. Nato ti čitalec določi progo, po kateri nabiraš artikle. Ko končaš, voziček pripelješ spat ven, da ga ponovno stehtajo, saj tako preverijo, ali prišlo do napak, saj za vsak artikel vedo natančno težo. Vozički se nato

zložijo na tovarnjake, ki jih razvozijo po Sloveniji. In nato vse skupaj ponoviš. Na prvi pogled se zdi delo dokaj monotono, vendar vam lahko povem, da to ni čisto res. Prva čudovita stvar tega dela so pavze. Zaradi nizkih temperatur se lahko dela največ 45 minut v kosu, nato pa mora slediti 15 minutni počitek izven hladilnice. Druga super stvar pri tem delu so bili moji kolegi, ki so prav tako opravljali počitniško delo in so bili stari približno toliko kot jaz. Ravno zaradi družbe te 15 minutne pavze niso bile nikoli dolgočasne.

Ko osvojiš rokovanje z vozički in čitalcem, pridejo na vrsto spretnosti, ki smo jih dobili pri igranju Tetrisa. Ko prevzameš progo, ti čitalec pove, koliko bo tvoj voziček poln in upaš, da ne zagledaš številke 520. V tem primeru pomeni, da bo zapolnjena vsa prostornina vozička in to ti lahko uspe zgolj z načrtnim zlaganjem. Tovrstna spretnost pa zahteva dolgo časa, da se je priučiš in ravno to se je meni zdelo zanimivo pri tem delu, saj vedno lahko zlašaš bolje. Neverjetno je gledati ljudi, ki tam delajo že dolgo časa, saj povsem poznajo posamezne škatle in vedo, s katerimi se najbolje ujemajo, tebi pa ob »polnem« vozičku zunaj vedno ostane še nekaj škatel. Po nekaj tednih dela obvladaš tudi »navigacijo« po skladišču in lahko izbereš še bolj optimalno pot, kot ti jo predlaga čitalec. Poleg vsega tega pa so tu vedno še drugi študentje, s katerimi si hkrati

v hladilnici in si krajšate čas z raznimi neumnostmi, ki bodo ostale zamolčane.

Za konec pa vam lahko odgovorim še na najbolj pogosto zastavljeno vprašanje, ki sem ga dobival med delom v hladilnici. Ali ni nevarno da delaš na -20 stopinjah, potem pa stopiš ven na sonce, kjer jih je vsaj +30? Da tudi sam sem se spraševal, ali bo to zelo grozno, vendar ni tako hudo.

Pravzaprav imaš med hladilnico in zunanostjo še nekaj vmesnih temperatur, tako da preskok ni tako hud. Iz hladilnice prideš v nekakšno skladišče, kjer je še vedno nekaj +15 stopinj, saj se vrata hladilnice stalno odpirajo in zapirajo. Nato pa greš iz tega skladišča še v garderobe, kjer tudi ni vročine, saj je vse skupaj pod zemljo. Šele ko se preoblečeš, stopiš ven na višje temperature. Sam zaradi temperaturnih razlik nisem imel nikakršnih problemov, saj se kmalu navadiš tovrstne menjave. Sedaj pa še zadnja stvar preden zaključim svoje »zgodovinsko« pripoved svojega poletja. Če ste človek, ki rad počenja nove, nenavadne stvari, potem vam ne branim, da ni bi poizkusili tudi takšnega dela, če pa imate rajši običajna dela pa rajši ostanite pri njih in normalnih temperaturah dela.

 Drejc Flajnik
 Freepix

Ja prav ste slišali, delo v hladilniku, oziroma kot se pravilno reče, delo v zamrzovalnem skladišču. Mislim, da bi lahko brez oklevanja rekel, da je bilo to najbolj nenavadno študentsko delo, kar sem jih kdaj opravljal. Lansko leto sem proti koncu izpitnega obdobja začel iskati delo čez poletje za kakšen mesec ali dva. Med gorami oglasov za strežbo v vseh vaških lokalih tega sveta sem našel ponudbo za fizično delo v skladišču z nenavadno visoko urno postavko. Ob kratkem pregledu sem ugotovil, da gre za zamrzovalno skladišče, kjer delo poteka pri temperaturi 20 stopinj pod ničlo. Poleg visoke urne postavke seveda, me je delo mikalo, saj še nisem slišal, da bi kdorkoli, ki ga poznam, delal kaj podobnega. Po kratkem dopisovanju prek maila sem bil povabljen na pogovor, da delodajalec in jaz ugotoviva, ali bo to res delo zame. Ker je bilo sredi poletja, sem na razgovor seveda prišel v kratkih hlačah in majici, saj je bilo zunaj kakih 30 stopinj. Ko sem prišel tja, sem seveda ugotovil, da je celoten kompleks skladišča pod zemljo, vključno z pisarno, kjer sem imel razgovor. Razgovor ni trajal dolgo, saj sem bil odločen, da »to pa res hočem probat«, vodja skladišča pa je potreboval zamenjave za dopuste. Tako sva bila hitro dogovorjena, sledil pa je še hiter ogled celotnega skladišča.

sobota
11. maj 2019
ob 21.00
Glavni trg, Kranj

NOČNI TEK
PO ULICAH
KRANJA

Nostalgične telefonske igre

Tokrat se je Zapikova ekipa odločila, da tradicionalni Hengaut zavrti v malce drugačno smer. Namesto tradicionalnega preizkušanja namiznih iger smo odpotovali v preteklost, v čas, ko smo še žulili srednješolske klopi in so nam čas krajšale igrice na zdaj že zastarelih mobilnih telefonih. Igrice, ki smo jih testirali, so še vedno na voljo v spletnih mobilnih trgovinah, tako da smo lahko privrženci vseh operacijskih sistemov obujali spomine in postavljali »high score-e«.

Gre za telefonske igrice, ki so verjetno znane prav vsem: Doodle Jump, Temple Run in Subway Surfers. Nekatere izmed njih segajo že v davno preteklost, vsem pa je skupno to, da so v eni točki srednješolske kariere krajšali čas vsem izmed nas. Skupno vsem tem igricam pa je tudi, da so se v vmesnem času kar dodobra spremenile. Prav vsi ustvarjalci so podlegli pritiskom sodobnega časa, saj igralca neprestano silijo v gledanje oglasov, ali kot možnost nadaljevanja, ko lik v igrici umre, ali pa kar tako, brez posebnega razloga. Vse izmed igrice so se prav tako dodobra zglobalizirale, večkrat te opozarjajo, kakšen je tvoj rezultat v primerjavi z igralci po vsem svetu. Po mnenju ekipe je to pri igricah arkadne narave v večji meri brez smisla, čar postavljanja rekordov in tekmovalnosti je namreč prav v osebah, ki jih premagaš, pred naključnimi ljudmi iz drugega konca sveta se namreč težko važiš, poleg tega pa je pri teh stvarih vedno nek Kitajec, ki ga ni mogoče premagati. Spremembe torej so, potrebno pa se je vprašati, če v pravo smer?

SUBWAY SURFERS

Zadnja in tudi najnovejša pa je igra Subway Surfers, prvič je bila na voljo leta 2012. Koncept je zelo podoben Temple Run-ovemu, namesto pošasti nastopa miličnik, igralec pa se preizkusi v vlogi uličnega pobalnika, ki je preganjan zaradi risanja grafitov, zaradi nekega razloga pa si je za pot izbral železniško progo. Izogibati se mora tako hitrim vlakom, ki drvi naproti, kot raznim zapornicam in stoječim vlakom. Včasih so na voljo tudi razni power-upi kot so poskočne superge ali jetpack, pobrati pa je dobro tudi kovance, ki ležijo na tračnicah. Z njimi si namreč igralec lahko privoščiti še več power-upov, ali pa zamenja uličnega pobalnika s kakšnim drugim likom. Igra je lažja, saj je lik voden izključno s pritiskanjem na telefon, prav tako pa je najbolj zasvojljiva, vsakič ko igralec umre, si želi poskusiti še enkrat. Vizualna podoba bi lahko bila boljša, je pa od vselej enaka, s čimer igra ohranja svojo pristnost. Poleg kovančkov igralec pobira tudi druge artefakte, s katerimi se odklepajo najrazličnejše možnosti za spreminjanje podobe lika. Kot tudi pri Temple Run-u smrt ni dokončna, vselej se lahko rešiš z gledanjem oglasov. Kot zanimivost je treba omeniti, da je po igrici posneta tudi animirana serija, ki si jo lahko ogledate na spletu. Ekipa Zapika je bila z igranjem Subway Surfers zadovoljna, vseeno pa se nam porodita vprašanji, kam vsi ti drveči vlaki peljejo in zakaj za vrača še niso odpustili nadzornika železnice?

Težavnost 3/5

Najboljši rezultat ekipe Zapik: 23 519 točk

Najboljši rezultat na svetu: 2 000 001 660 točk

Koncept: **3,6** Vizualni izgled: **3,8** Zasvojljivost: **3,2** Napredovanje: **4,0** Pristnost: **3,6**

SKUPNA OCENA: 3,6/5

TEMPLE RUN 2

Temple Run je edina izmed izbranih igrice, ki je dobila sequel, ki v večini pogledov še celo prekaša original. Ta je nastal leta 2013, medtem ko je bila prvotna različica na voljo že leta 2011. V igri igralec vodi izjemno kondicijsko pripravljenega pustolovca (ki je v resnici rdečelasi Indiana Jones) na poti po starodavnih poteh v deželi oblakov, na kateri preži nešteto ovir, ki se jih pustolovec izogiba s skakanjem, sklanjanjem in še mnogo drugimi veščinami, obenem pa ga lovi groteskna jamska pošast, ki pozorno preži na sleherno najmanjšo napako. Igra je zabavna in od vseh ocenjenih daleč najbolj vizualno dodelana. V omenjeni drugi verziji lahko izbiraš med najrazličnejšimi liki, če zbereš dovolj kovančkov sta na voljo celo Usain Bolt in Bruce Lee. Prav tako je na voljo več svetov, v katerem se pojavljajo unikatne ovire. Igra je relativno zasvojljiva, k temu pripomore visoko število točk, ki jih lahko zbereš (gre v milijone) in želja po nabiranju metrov. Igro ustvarjalci stalno nadgrajujejo, v tem času je na voljo na primer valentinov dodatek. Kar nas zmoti je kontrola lika, saj se tudi pri tej igri za izogib določenim oviram uporablja nagibanje telefona, ki pa je zaradi že omenjenih razlogov v ekipi Zapika nezaželen. Vseeno pa izmed izbranih iger ponuja najboljšo izkušnjo.

Težavnost 3,6/5

Najboljši rezultat ekipe Zapik: 1 230 175 točk

Najboljši rezultat na svetu: 650 009 360 točk

Koncept: **3,6** Vizualni izgled: **4,2** Zasvojljivost: **3,4** Napredovanje: **4,2** Pristnost: **3,0**

SKUPNA OCENA: 3,7/5

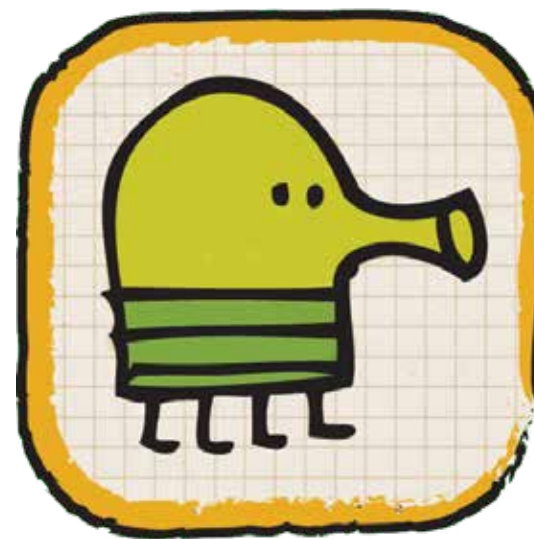
DOODLE JUMP

Legendarni Doodle Jump bo 6. aprila letos praznoval že svoj deseti rojstni dan. Izmed ocenjenih je ta igra doživela najmanj sprememb, pa še te so bile več ali manj napačne. V tej igri igralec upravlja lik »doodle«, prikupnega vesoljčka, ki skozi rilec strelja pošasti in se prebija iz platforme na platformo čim višje, kot je le možno. Poanta je, da ne zgrešiš platforme in se v nedogled vzpenjaš proti nebu. V nasprotnem primeru »doodle« pade globoko v bridko smrt. Igra je dokaj težavna predvsem zaradi kontrol, igralec »doodle« levo in desno premika z nagibanjem telefona, tako da je potrebno pridobiti nekaj občutka, v prvih poskusih je še posebej težko. Nagibanje telefona ni preveč praktičen način kontroliranja, saj igranje težko poteka na skrivaj, sploh pa ne v vseh mogočih položajih igranja. Mnenje ekipe je, da je igrica Doodle Jump preprosto povozil čas. Telefoni so postali izjemno sposobni, igrice vse bolj napredne, Doodle Jump pa se na žalost zaslonu na dotik ni znal prilagoditi. Zato je postal nezanimiv in predvsem izjemno dolgočasen.

Težavnost 4/5

Najboljši rezultat ekipe Zapik: 35 558 točk

Najboljši rezultat na svetu: 24 210 720 točk

Koncept: **3,4** Vizualni izgled: **2,8** Zasvojljivost: **2,8** Napredovanje: **2,2** Pristnost: **3,0**

SKUPNA OCENA: 2,8/5

Gledališče te poišče

Stiske in izzivi današnjega časa nas hromijo in delajo apatične. Konstantno se moramo prilagajati, spreminjati način razmišljanja, prepoznavati lažnost sedanjih idealov in si utirati nove poti. Dokazovati se moramo tako samim sebi kot nadrejenim, iskati nove možnosti, nove priložnosti, pustiti staro za sabo, da lahko pride novo. Le takšen pristop nas lahko popelje iz »slepih ulic«, v katerih se znajdemo (predvsem) milenijci, pa tudi druge generacije. V današnjih časih težnja po kulturi ni težnja sitega, ki sanjari o novi igrači, ampak odrešujoča in osvobodilna težnja po novih pogledih na bivanjsko in duhovno resničnost.

Mladim se pogosto očita apatičnost, nezainteresiranost za politiko in aktualne družbene probleme, vendar to vsekakor na velja za mlade v umetnosti. Kultura in dramska umetnost želita v nas vzbuditi zanimanje za svet okoli nas. Postavita nam ogledalo in od nas zahtevata, da se s stiskami soočimo in jih obravnavamo. Po drugi strani pa nas film in gledališče »mehčata« in spominjata na našo sposobnost empatije, čutenja, senzibilnosti.

Dramska igra na odskih deskah v gledališčih je specifično področje igralske umetnosti, ki je naravnost magično. Zakaj? Ker vsakič znova pričara prostor neposrednega izražanja igralca v živi komunikaciji z občinstvom. In ker je produkt izjemnega talenta in ustvarjalnosti. Teater je nepredvidljiv in prav je tako. Samoumevnost in gotovost sta verjetno njegovi največji sovražnici. Vsaka predstava je potovanje in raziskovanje sveta, ki ga gledalci še nismo videli, doživeli ali občutili. Nobena ni enaka prejšnji ali naslednji, in vsaka je unikatno doživetje zase.

»Človek, ki stoji na odru, je človek na kubik« je v intervjuju za Dnevnik povedal nekdanji prvak ljubljanske Drame Jernej Šugman. Ne glede na to, ali je igralec amaterski, profesionalen, prepoznaven ali ne, velja: če delaš s srcem, če verjameš v to kar govoriš in če stojiš za tem kar delaš, potem delaš dobro. In potem si igralec v polnem pomenu besede. Predvsem pa moraš biti človek in biti človeški. Biti človeški človek, ki je tako brutalno iskren do sebe in sveta okoli sebe, da včasih pač boli. Ker resnica sveta boli. In tukaj smo prišli do bistva gledališča, ki izhaja že iz besede same. Gledališče, ker kot gledalec »gledaš« in »iščeš«. Svojo resnico namreč in resnic je toliko, kolikor je ljudi. Zanimivo je dejstvo, da je le slovenska beseda tako opisno točna. Hrvaška »kazalište« in srbska »pozorište« na primer, nista. Ni pa vedno vse tako boleče, saj gledališče velikokrat nasmeji, se posmehuje, razume, spodbuja, šokira, preseneti ... Kot življenje samo nam tudi teater ponuja celo mavrico človeških čustev.

Igra na odrskih deskah se lahko primerja s filmsko, vseeno pa sta to dva različna sveta. Obe temeljita na teoriji igre Konstantina Stanislavskega, enega najpomembnejših utemeljiteljev igralske umetnosti. Teorija pravi, da mora igralec na odru določeno čustveno stanje v celoti doživljati s pomočjo čutnega spomina. Odnos med igralcem in občinstvom v gledališču je moč primerjati z razmerjem med igralcem in kamero v filmskem svetu. V teh dveh odnosih se skriva največ iskrenosti, magije in življenja te umetnosti. Pri obeh je izredno pomembno skupno tkanje zgodbe režiserja in igralca, ki pa je v procesu ustvarjanja predstave bolj izrazito. V gledališču predstava zares zaživi šele po premieri, po več mesečnem ustvarjalnem procesu, ko režiser opravi svoje delo in igralski zasedbi »prepuusti« uprizoritev. Skozi ponovitve predstava raste in se razvija. V gledališču je igralčevo delo pač minljivo. Z aplavzom je predstave konec, če jo umaknejo iz repertoarja, preneha živeti in na nek način tudi igralec v njej. Tudi delo v filmu se sicer zaključí s končanimi snemanji, vendar pa je izdelek večen. Film vsekakor doseže večje število ljudi, a menim, da lahko predstava na posameznika naredi veliko večji vtis kot film. Ta iskra med občinstvom in igralcem je preprosto nezamenljiva.

Dejstvo pa je, da je dramska umetnost umetnost, ki umira. Vsako leto manj ljudi zahaja v gledališča, redno obiskovanje gledališča pa vseeno večini ljudi predstavlja določen finančni zalogaj. Menim, da veliko nezadovoljstva izhaja iz tega, da ne vemo točno kaj smo prišli gledat. Vsake oči imajo svojega »malarja« in tudi vsaka predstava ima svoje občinstvo, zato je pred obiskom predstave priporočljivo, da se o vsebini in tematiki pozanimamo. Kaj pa vas najbolj zanima? Klasična, sodobna, mogoče eksperimentalna gledališka produkcija?

 Nina Furlan
 Nejc Balantič

Ledno plezanje

Obiskovanje gora je brez dvoma neke vrste slovenski nacionalni šport, ki pozimi nekoliko zamre, saj so zimski vzponi bolj tvegani in zahtevajo več znanja. Izmed vseh zimskih aktivnosti v gorah je po mojem mnenju najbolj atraktivno prav ledno plezanje, oziroma plezanje po zaledenelih grapah in slapovih. Za razliko od športnega plezanja pri lednem plezanju plezalke nadomestijo dereze, družbo pa jim delajo cepini.

Vzporednic med športnim in lednim plezanjem je veliko. Oboje zahteva, vsaj za zahtevnejše smeri, dokajšnjo kondicijsko pripravljenost in tudi tehnično znanje. Tehnika je pri lednem plezanju zelo podobna tisti v skali. Varovanje poteka z vrvmi, s povsem enako opremo kot poleti. Edina razlika je pri pritrdjevanju varovanja na steno. V ledu je namesto klinov potrebno uporabiti posebne ledne vijake, za prst debele cevi, ki imajo na zunanji strani vrezan navoj in jih je z roko mogoče zavrtati v led. Kljub temu, da tovrsten način varovanja na prvi pogled vzbuja nekaj strahu, so raziskave pokazale, da so ledni vijaki celo močnejši od klinov.

Plezalec si pri vzpenjanju pomaga z derezami, ki se od bolj pohodnih razlikujejo po tem, da imajo ojačane sprednje zobe, ki jih je tako mogoče zabiti v led. Prav tako je potrebno uporabiti cepine. Izbrati je treba takšne namenjene prav plezanju, saj so krajši, bolj zakrivljeni in tudi močnejši. Pogosto so celo težji od pohodnih cepinov, saj je težji cepin lažje zabiti v led.

Pri lednem plezanju gre običajno za plezanje po različnih slapovih. Sezona je zelo odvisna od vremenskih razmer, prvič se lahko začne že decembra ter lahko traja neke do februarja. Vendar pa lahko že kratkotrajna otoplitev slapove povsem stali.

Čeprav se vzpenjanje po slapu z zabijanjem cepinov na prvi pogled zdi enostavno, temu ni tako. Cepine je na začetku dovolj enostavno zabiti. Premikanje naprej zelo spominja na plezanje po lestvi. Vendar je čar tega športa v vzdržljivosti. Zabijanje cepinov in derez je v resnici zelo naporno in človeka močno utruja, prav tu pa pride do izraza kondicijska pripravljenost, še posebej, ker zaradi položaja v ledu pogosto trpijo sicer manj obremenjene mišice, na primer tiste v mečih. Plezalec mora tako napredovanje združiti s počitkom na primernih mestih ter tudi z vrtanjem lednih vijakov in izdelovanjem varovanja, kar kaj kmalu lahko postane zelo naporno.

V Sloveniji imamo kar nekaj markantnih slapov, veliko pa jih je primernih tudi za začetnike, npr. slapovi na Jezerskem, Tominčev slap v Podljubelju, ter nekateri večji kot na primer Centralni slap v Tamarju ali pa Peričnik v vratih. Vendar so ti slapovi z največ 100 metri razmeroma kratki v primerjavi z dvakrat pa tudi štirikrat daljšimi slapovi v italijanskih in francoskih Alpah. Ti poleg tehnike zahtevajo tudi vzdržljivost, plezalca pa nagradijo s še večjo mero adrenalina in s čudovitimi razgledi.

Čeprav je bila prva tekma v lednem plezanju prirejena že leta 1912, je do razmaha plezanja kot športne discipline prišlo šele v zadnjih letih. Tekme potekajo tako v hitrostnem kot v težavnostnem plezanju. Presenetljivo so na tovrstnih tekmovanjih dolgo časa tekmovali ruski tekmovalci, danes pa se z nekaj favoriti lahko pohvalimo tudi Slovenci, ki sta nas v zadnjih letih zastopala predvsem Aljaž Andrlje in Primož Premrl, oba iz Trziča.

Najtežja oblika lednega plezanja pa je brez dvoma tako imenovan »dry tooling«. V primeru slapov z manj ledu je potrebno del smeri preplezati po skali, vendar z uporabo derez in cepinov, ki jih je potrebno zatikati za različne drobne oprimke. Majhna stabilnost na nekaj zobeh derez na drobnem skalnem oprimku, tako adrenalinsko tega športa le še poveča.

 Vid Primožič
 AO Tržič

Burek z babico

Da se izognjem grdim pogledom in popravljanju, bom najprej povedala svojo definicijo bureka – zavitek s katerim kolim nadevom. Znano je, da burek prihaja iz Bosne in če tam naročite burek, dobite z mesnim nadevom, saj je to tam imenovano burek. Meni znan sirov burek se imenuje sirnica, ni burek. Zdaj, ko smo si na jasnem, pa lahko napišem še recept moje babice. Vsak ima svoj način priprave, tokrat sva delali obliko »za po poti«, da se lažje je v avtu. Kdaj tudi zavijeva kakor štrudelj, drugič narediva trikotne oblike, sicer pa oblika ni tako važna, kakor je okus nadeva.

Sirov burek

Sestavine:

- pol kilograma skute
- 4 jajca
- 20 dag kisle smetane
- (če imaš) domač mlad sir
- (po želji) malo radenske
- (po občutku) sol
- zvitek listnatega testa

Priprava:

V veliko posodo najprej zmešate jajca, nato dodate skuto, zmešate, dodate kislo smetano in z rokami zdrobite mlad sir. Ta je navadno že sam po sebi dovolj slan, zato poskusite maso, preden dodate sol. Če želite, dodajte radensko, a pazite, da ne bo vse preveč tekoče.

Zdaj sledi del, ki je enak za kateri koli burek. Listnato testo odvijte po širini in ga prerežite na polovici. Vsak list premažite z navadnim oljem (odvisno od človeka, koliko masten burek mu je všeč – za mojo babi je prav to značilnost). Nadev neenakomerno razporedite na testo, ker bo masa povsod, ko ga enkrat zavijete. Vzemite desen rob in ga zapognite do polovice, enako naredite na drugi strani. Zgoraj (ali spodaj) začnite zavijati, da dobite eno majhno »rolado«.

Midve sva naredili ravno prav burekov za en velik pekač s peki papirjem, seveda. Če pa kaj mase ostane, jo lahko shranite v skrinji in drugič dodate le še malo sestavin. Enako velja za mesni nadev. Preden porinete pekač v pečico, segreto na 180 °C, bureke na tanko premažite s kislo smetano, pravi babi, da dobijo sijaj. Pecite približno pol ure, a ne se preveč zanašajte na najin čas, saj lahko traja tudi manj ali več, raje redno preverjajte.

Mesni burek

Sestavine:

- 1 čebula
- pol kg mešanega mletega mesa
- pol žlice soli
- poper
- timijan
- šetraj
- malo peteršilja
- 2 stroka česna
- zvitek listnatega testa

Priprava:

Na olju popražite čebulo, v ponev dodajte mleto meso in zmešajte z začimbami. Ko se meso obarva – po dobrih petih minutah – ponev odstranite z ognja. Velja enak postopek zvižanja kot prej, le da ni potrebno dodati olja na vsak burek, saj ga je dovolj že od praženja.

Moja napaka je bila, da sem v enem bureku želela čim več mesa in ker mi je neenakomerno razporejenega mesa na testu izgledalo premalo, sem dodala tolikšno mero, da nisem mogla zaviti, in posledično strgala testo, ups!

Sicer pa sem bila z rezultatom zadovoljna, prav tako kot moja družina. Moram priznati, da sem med pripravo najbolj uživala v babičinih komplimentih, da sem nadarjena in talent v kuhinji, najmanj pa sem bila navdušena nad izjavo, da bom fantu lahko to pripravljala vsak vikend – malo staromodno/tradicionalno, kajne?

✍️ & 📷 Ula Juvan

Začasno odprtje kranjskega mostu

Po nedavnem poročanju medijev o odprtju kranjskega mostu nad trgovinskim centrom Supernova je med prebivalci mestne občine Kranj in na splošno celotno širšo javnostjo prišlo do nesporazuma katerega kot mediji, prenašalci pristnih in verodostojnih informacij, želimo čimprej razrešiti.

Veliko bralcev časopisov, revij ali spletnih portalov je nedavno bralo o težko pričakovanem odprtju mostu čez Savski otok. Oddelek za stike z javnostjo Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturo je namreč konec februarja sporočil, da bodo izvajalci gradbenih del most odprli v mesecu marcu. A le najbolj pozorni in pikolovski bralci, ki jih evforija ob prebrani novici ni v trenutku zanesla, so opazili, da ob mesecu ni navedenega leta predvidenega odprtja mostu. Po besedah Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturo naj bi jim v sporočilu za javnost ponagajal tiskarski škrat in izbrisal letnico 2020. Za spodrseljaj se iskreno opravičujejo in sporočajo, da Kranjčane in Kranjčanke niso želeli zavajati z neresničnimi informacijami. Razlogi za tako drastično prestavitev roka odprtja mostu pa so ekološke in pravne narave.

Most so 8. marca 2019 odprli za obdobje enega meseca, ter vsem željnim sprehoda, prehoda na drugi breg Save ali pa le obiska mostu, to omogočili. Dostop bo dovoljen pešcem, kolesarjem ter psom na povodcih in osebnim avtomobilom.

Spomnimo, na začetku obnove septembra 2018 so strokovnjaki ocenili, da bodo dela dokončana v roku 5 - 6 mesecev, sedaj je seveda jasno, da temu ne bo tako. Most je bil zgrajen leta 1970 in v vseh 48 letih obstoja ni bil deležen obnovitvenih ali sanacijskih del. Kljub temu, da je imel zelo slabo konstrukcijo, še zdaleč ni bil na točki, da bi se lahko zrušil. Nenadna odločitev za zaprtje mostu je med dnevnimi vozniki v Kranju sprožila val nezadovoljstva in prometni kolaps, vseeno pa je bila obnova neizogibna poteza države. Po odvzemu vzorcev tal, vode in zraka, ter opravljenem monitoringu onesnaževanja okolja, je NLZOH (Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano) v mesecu januarju 2019 izvedel mikrobiološke analize, ki so pokazale neustreznost vzorcev tal in vode (reke Save). Razlog je uporaba neustreznega, poceni gradbenega materiala, uporabljenega za gradnjo nosilcev mostu. Gre za umetno maso iz plastičnih kompozitov, uvoženo iz Kitajske, ki ob

močnem deževju v okolje emitira makro in mikroplastiko. Na rezultate analiz sta se najbolj burno odzvali Društvo ekologov brez meja in Svet za trajnostni razvoj in varstvo okolja. Zoper Direkcije RS za infrastrukturo se je nemudoma sprožil pravni postopek zaradi neupoštevanja Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo), kar je odprtje mostu premaknilo na naslednje leto. Iz Direkcije RS za infrastrukturo so sporočili, da postopek izbire okolju bolj prijaznih materialov, s katerimi bodo nadomestili zdajšnje umetne mase, že poteka.

To pa ni edini problem povezan z gradnjo kranjskega mostu čez Savski otok: tam naj bi se zaredili polži. V mislih nimam mehkuzcev s spiralno zavito hišico, ki jih najdemo na vrtu med solato. Ampak, kot so jih poimenovali Kranjčani, ki nestrpno pričakujejo odprtje obnovljenega mostu, so to delavci, ki se jim nikamor ne mudi. V Pekingu, denimo, so tri leta nazaj obnovili enega največjih mostov v 43 urah, zato se mnogi sprašujejo, zakaj se za gradnjo pri nas porabi neprimerljivo več časa. Na ulicah Kranja smo ustavili nekaj mimoidočih, ki so bili pripravljeni za Zapik podati svoj komentar.

(Kranjčan, 41 let): »Veste kaj, Kitajci čez vikend podre in zgradi nov most. Pri nas pa rabijo 6 mesecev, na en let podlage!«

(Matjaž, 25 let): »Pri nas se pa dela po črnogorsko in po srbsko. Preden se jim ena celica premakne, mine že celo leto.«

(Barbara, 36 let): »Pričakovano. Delajo po slovensko, nimaš kej.« Izvajalcem gradbenih del želimo veliko kitajske hitrosti in švicarske natančnosti!

A dragi Kranjčani in Kranjčanke brez skrbi, ne boste ostali popolnoma praznih rok do prihodnjega leta. Po videlem ogorčenju in nezadovoljstvu meščanov Kranja so se izvajalci odločili, da nam pridejo nasproti. Most so 8. marca 2019 odprli za obdobje enega meseca, ter vsem željnim sprehoda, prehoda na drugi breg Save ali pa le obiska mostu, to omogočili. Dostop bo dovoljen pešcem, kolesarjem ter psom na povodcih in osebnim avtomobilom. K začasnemu odprtju mostu se s svojim doprinosom pridružuje tudi Kavarna Bazen, ki je v času začasnega odprtja mostu obiskovalcem priskrbelo popuste in ugodne ponudbe brezalkoholnih pijač, piv in burgerjev.

✍️ Aleksandra Malinska

Knjiga: Tom Phillips – Humans: A Brief History of How We F*cked It All Up

Se iz predavanj zgodovine spomnite, kako so Škoti poskušali kolonizirati Panamo? Ali kako je avstrijska vojska utrpela hude izgube v bitki, v kateri se njihovi nasprotniki niso niti prikazali?

Še več, vojska otomanskega cesarstva je za bitko izvedla šele naslednji dan, ko je našla ostanke bitke in sledi avstrijskega vojaškega tabora. Ste se pri fiziki učili o n-zarkih, pri zgodovini pa ste vsaj nekaj ur namenili govoru o nadvse pomembnem in vplivnem Horezmskem cesarstvu? Ne? No, za to obstajajo precej dobri razlogi.

Vsi ti dogodki in njihove nesrečne posledice so opisane v knjigi Toma Phillipsa. Knjiga je kratka zgodovina največjih zabejav, ki so se zgodili v zgodovini, od uničevanja okolja, neuspešnih bitk v vojnah, slabe diplomacije in človekove nesposobnosti predvideti tragične posledice lastnih dejanj. Vsi ti dogodki so se zgodili zaradi boljših ali slabših razlogov, pustili pa so bolj ali manj tragične posledice; za enega človeka, manjšo ali večjo skupnost, ali pa kar za celotno človeštvo. Pa ni vse tako črno, avtor dogodke obravnava na zabaven način, zgodbe pa razvija tako, da »fuck-up«, do katerega nas želi pripeljati, zares pride do izraza. Njegovo pisanje je popestrjeno z nekaj

referencami na sedanje politično dogajanje, zato je trenutno, oziroma dokler je Trump predsednik ZDA, precej aktualna.

Avtor je bivši novinar Buzzfeeda, tako lahko pričakujete zelo pogovoren stil pisanja, najde pa se tudi kakšna kletvica. No, več kot samo kakšna, ena je že v naslovu. O zgodovini pa ne piše kar tako, na Cambridgeu je namreč diplomiral iz arheologije in antropologije. Na kratko; avtor dobro ve, o čem govori, vse pa pove na zelo privlačen način.

Knjiga je lahko branje, ki ga močno priporočam vsem ljubiteljem humorja, zgodovine in zanimivih prigod. No, te zgodovinske prigode imajo lahko tudi močne posledice, kot so skozi zgodovino ugotovile vse bolj ali manj tragične žrtve vseh »fuck-upov«, tako da je branje istočasno zabavno in nekoliko depresivno. Še posebej, ker se zgodovina rada ponavlja.

Lucija Perne

Film: Free Solo

Free solo, oziroma v slovenskem plezalnem žargonu »soliranje«, je plezanje brez soplezalca (in) tudi brez varovalne opreme. Free Solo je dokumentarni film posnet pod okriljem National Geographica in v režiji in prikazuje solo vzpon ameriškega plezalca Alexa Honnolda po 900 meterski steni El Capitan v naravnem parku Yosemite.

Do sedaj je to tudi edini solo vzpon po tej steni. Če se vam že ideja plezanja brez varovanja po povsem navpični steni, nekaj 100 metrov nad tlemi, zdi nora, naj dodam še, da je El Cap ena izmed najtežjih, ter predvsem najbolj slavnih sten na svetu.

Alex je preplezal smer Freerider, ocenjeno z oceno 7c/c+. Dokumentarni film se začne že pred samim vzponom in predstavi biografijo samotarja, deloma posebneža, z jekleno voljo in več kot očitno svojevrstnim pogledom na življenje. Če uporabim citat iz filma, je plezanje brez varovanja podobno olimpijadi, kjer takrat, ko ne dobiš zlate kolajne, umreš. Pri soliranju namreč ni popravne izpita, že en napačen gib ali zdrs na še tako dobrem oprimku skoraj zagotovo pomeni takojšnjo smrt.

Film, ki si ga je bilo mogoče ogledati tudi na letošnjem festivalu gorniškega filma, je na nek način poseben dokumentarec, saj prikazuje snemanje samega sebe. Honnold

je svoj junaški vzpon opravil pred kamerami, kar je povzročilo še dodaten pritisk nanj, hkrati pa naredilo vse skupaj še bolj nevarno, saj je bilo poleg njega v smeri še več snemalcev, ki

bi ga lahko ovirali pri plezanju. Gre za tako težko steno, da je bilo že snemanje pravi izziv. Posledično pa so posnetki osupljivi in povzročajo kurjo polt. Snemalci, ki so viseli na vrvi so ujeli vtis 900 metrov praznine pod seboj in prikazali, kako nevaren izgleda vzpon v povsem navpični granitni steni. Z vsako minuto filma je mogoče biti bolj začuden nad stopnjo samozaupanja, ki jo mora človek imeti, ko se spravi nad tako nevaren izziv. Ogled 90 minutnega dokumentarnega filma vsekakor priporočam, saj odstira sposobnosti človeške psihe in odstira nevarnost, s katero se je človek kljub vsemu sposoben spopasti.

Vid Primožič

Album: Matter – Troglav II

Kontroverzni kamniški trio Matter je s predstavitvijo svojega tretjega albuma Troglav II decembra lani ponovno razprodal Kino Šiška, karte njihovih koncertov postajajo vse dražje, medijsko so izpostavljeni kot še nikoli, pa vendarle je njihova najnovejša kompilacija pustila malce grenak priokus.

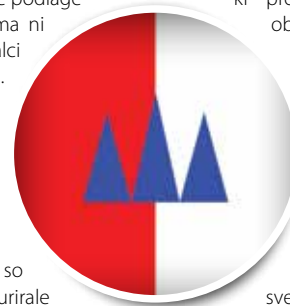
Matter je namreč, kar je bilo opazno že v Mrku, njihovem drugem albumu, krenil proč od svojih začetkov. Mračno misterioznost napolnjeno z močnimi dobro odrapanimi verzi so zamenjali za malce bolj pozitivno naravnane podlage s povečanim vložkom auto-tuna. To načeloma ni nujno slabo, vendarle pa prvotni oboževalci pogrešajo malce brutalnosti v njihovi glasbi. Album je sicer dober za poslušanje doma, medtem ko večina pesmi na koncertih ne vzbuja veliko navdušenja. Poslušalci, ki se teh udeležujejo, vedno najbolj vpijejo ob hitih predvsem iz prvega pa tudi iz drugega albuma.

Vendarle pa album ni slab. Določene pesmi kot so Bele Gazele, Nana in Jiu Jitsu bi z lahkoto konkurirale tudi najboljšim njihovim hitom. Vidi se tudi, da si po štirih letih ustvarjanja lahko privoščijo boljšo produkcijo. Po drugi strani je morda malce opazen primanjkljaj vložka Tunje, ki s svojimi verzi vselej popestri sicer v večji meri iz nekega razloga

jamrajoči nastop frontmana skupine Dachota. Lepo je tudi opaziti, da se kljub relativni popularnosti še vedno poslužujejo besedil, ki niso cenzurirana, ali prirejena mlajši množici, ki predstavlja dobršen del Matterjevega bazena oboževalcev. Prav z besedili se ne oddaljujejo od prvih dveh albumov (po principu: ne spreminjaj, če dela), z izjemo dejstva, da se manj pojavljajo značilne teme in vzkliki kot sta Duplica ali »čiča«. Samo vsebino pa je še vedno brezpredmetno interpretirati, kot pravi trio, gre namreč za ustvarjanje slik, ki bolj ali manj v poslušalcu želijo vzbuditi zgolj momentalne občutke.

Matter se torej razvija, morda celo v skladu s svetovnimi trendi, zaradi česar pa se lahko zameri nekaterim prvotnim zvemim oboževalcem. In razvijati se seveda mora, ali so spremembe usmerjene v pravo smer, pa bo mogoče ugotoviti samo s časom.

Samo Miklič

Serija: Sex Education

Sex Education je še ena izmed uspešnih serij, ki jih je v zadnjem času sproduciral magnat zabavnih vsebin Netflix, tokrat z britanskim pridihom. V glavni vlogi spremljamo odličnega mladega britanskega upa Asa Butterfielda, ki igra vlogo Otisa Milburna, introvertiranega srednješolca, ki mu poleg vsakdanjih dijaških zdah težave povzroča še mama, spolna terapevtka, ki jo odlično upodobi znanka televizijskega občinstva Gillian Anderson.

Otis se ob pomoči lepe upornice Maeve poda po poti svoje matere, postane namreč glavni spolni terapevt na srednji šoli, ki je že pretirano napolnjena s seksualno energijo dijakov, ti, kot nam serija daje vtis, razmišljajo večinoma zgolj o spolnosti in najraznovrstnejših odnosih s svojimi sošolci. Otis bolj ali manj uspešno ohranja odnos s svojim najboljšim prijateljem, Ericom, ki je zaradi svoje ponosne homoseksualnosti pogosto tarča nadlegovanja s strani vrstnikov.

Serija se uspešno loti razbijanja prav vseh možnih tabujev, brez zadržka obdela najrazličnejše seksualne fetiške sodobne družbe, istospolne odnose, samozadovoljevanje in še marsikaj, obenem pa ohranja tipično feel-good zgodbo klasičnih ameriških najstniških komedij. Postavitev serije v gozdnote predele Velike Britanije, ki v povezavi s stereotipično ameriško srednjo šolo (z omaricami, športniki, zgubami in vsemi podobnimi elementi, ki jih vidimo v

Ameriških pitah) ustvarja prav posebno kombinacijo britanske in ameriške kulture.

Ustvarjalci serije tako v času, ko se politična korektnost z vsiljevanjem zastopnikov vsake družbene podskupine zdi že pretirana, s svojo mešanico "različnežev" nekako vseeno uspejo prepričati gledalca, da v izboru likov ni nič nenavadnega, in da takšna sodobna družba pač je.

Ogled bi priporočil prav vsakemu, saj serija je najbolj liberalna izmed nas uspešno meče ven iz cone udobja, vseeno pa si tudi zaradi malce nesramnih »cliff-hangerjev« ne moreš pomagati, da ne bi pogledal samo še enega dela in tako v enem kosu pogledal celotno prvo sezono.

Samo Miklič

Margareta

Mojster in Margareta je modernistični roman Mihaila Bulgakova, ki ga je napisal med letoma 1928 in 1940, zaradi (v luči takratnega Stalinovega režima) sporne vsebine pa je bil prvotni osnutek zažgan, sam roman pa prvič izdan šele po avtorjevi smrti. Roman je bil že nešteto krat upodobljen, tako z gledališkimi predstavami, operami, filmi in tudi baletom. Najnovejšo upodobitev je na gledališki oder Lutkovnega gledališča v Ljubljani postavila 28-letna črnogorska režiserka Mirjana Medojević, tokrat na prav poseben način.

Roman je sestavljen iz dveh delov. V prvem spremljamo pogovor med Berliozom, ateističnim vodjem literarne birokracije, in Wolandom, ki je v resnici hudič. Prvi del se osredotoča na kritiko nove elite, ki je požrešna, pohlepna in še marsikaj. V drugem delu pa spremljamo Margareto, ki se posveča zgolj svojemu ljubimcu, Mojstru, za katerega misli, da je umrl. Njena pot je prepletena z različnimi mikavnimi ponudbami hudiča, ki ji uresniči željo, da bi končno lahko zaživela mirno življenje z Mojstrom.

Predstava Lutkovnega gledališča sledi zgradbi romana, Margareta je namreč drugi del tako imenovanega intermedialnega omnibusa Mojster in Margareta. Drugi del predstave so uprizorjali ločeno, medtem ko so v prvotni izvedbi ob sedemdesetletnici Lutkovnega gledališča Ljubljana junija 2018 oba dela odigrali skupaj. V tem drugem delu se predstava fokusira na Margaretino pot in na njen tragičen odnos s svojim Mojstrom.

predstavlja nesrečo), stremeč v ženski del občinstva na drugi strani, seznanili z nivojem interaktivnosti predstave. Na odru so bile samo ženske igralko Nina Skrbinšek, Sonja Kononenko in Tamara Avguštin, od katerih je vsaka odigrala nek aspekt vloge Margarete. Z zanimivimi zvočnimi efekti jih je spremljala nadarjena pevka in glasbenica Iva Puntar, dodatno glasbo je priskrbel tolkalist Vid Drašler. Narava predstava je bila torej že na meji performativne in ne več toliko dramske.

Dialogi so se odvijali predvsem skozi slike, ki so sporočale, kako napačno je bila Margareta v večini uprizoritev upodobljena. Želeli so že na nekoliko feminističen način razbiti mit o njeni brezpogojni naklonjenosti Mojstru. Po drugi strani so se pojavljali prizori, kjer je bilo moč opaziti željo po emancipiranosti žensk, kljub dejstvu, da je režiserka na vprašanje ene izmed igralk, zakaj za vruga v predstavi ni moških, odgovorila s ponosnim razkritjem teksta na svojih golih prsih: »jaz nisem feministka«. Obenem je režiserka skozi nekatere elemente (kot je na primer vijolična tkanina) izživala hudiča in želela na ta način demistificirati sam roman.

Predstava gledalcu, kljub temu da od njega sicer ne terja intenzivnega sodelovanja, ves čas daje občutek, kot da je del predstave, da tudi sam v njej nastopa. Nenazadnje gledališki ansambel ob pavzi prinese dva pladnja kuhanega krompirja, ki v 2 ure in pol dolgi predstavi še kako tekne. Sami zgodbi je sicer težko slediti, vendar režiserka tega niti ne želi, želi zgolj podati izjavo, ki pa si jo lahko vsak sam interpretira na način, ki mu najbolj odgovarja. Tako je predstava pravo dramsko, avdiovizualno in povrh vsega še kulinarično doživetje.

Samo Miklič

Gregor Gobec, Jaka Varmuž

Že ob začetku predstave smo gledalci dobili občutek, da bomo priča nečemu posebnemu, v preddverju nas je namreč pričakala ženska v razcapanih čevljih, ki je zbrala vse predstavnice ženskega spola in jih povedla naprej v dvorano. Moški smo se zmedeno spogledovali, kaj naj bi to pomenilo, nakar nas je ista ženska popeljala skozi garderobo do vrat, ki vodijo na oder. Na srečo smo predstavljali veliko manjšino v množici, tako da logističnih težav ni bilo. Ženska se nam je predstavila kot režiserka in nam postavila navodila. Na sedeže, ki so bili na nasprotni strani ženskih, smo se vsak posebej morali odpraviti kar čez oder, vso pot osvetljeni s sojmo žarometov.

Tako smo se, že ko smo se prvič usedli na improvizirano tribuno, poslano s tkanino vijolične barve (ki v gledališču

Pozno-pustni problem

Lep pozno-pustni pozdrav, Zapikovčki! Kako ste preživeli pust? Letos sem se lotila cvrtja krofov, da bi razveselila sosedove pobe, ki so tekali naokrog, našemljeni v neke popularne like, ki so meni popolnoma neznani. Skušali so mi razložiti, da so iz Portnajta – mislim, da je to nek risani film. Krofe sem kakopak prismočila – ponovno mi je nekako uspelo najti še en razlog, da bi bila Sestra Vendelina razočarana nad mano. Z Mileno sva obiskali tudi prijateljevo pustno zabavo. Našemili sva se v Popaja in Olivo (Mislim, da si je Milena vedno skrivaj želela pomorskega življenja). Zdaj pa le nazaj v to sivo, pred-pomladansko življenje.

Mojca,

Draga Mojca iz Šenčurja!

Pišem ti, ker res ne vem, kako naj si pomagam. Trenutno obiskujem 2. letnik gimnazije, ki mi povzroča velike probleme. V osnovni šoli sem imela vse ocene pet, sedaj pa preprosto ni več tako. Vem, da sem si kriva sama, saj le lenarim. Preveč časa posvečam serijam in druženju s prijateljicami. Ta čas skušam zmanjšati in ga nameniti učenju. Prav zaradi tega sem tudi prenehala s folkloro, ki mi je do sedaj veliko pomenila. Vem, da se ocene v 2. letniku še ne štejejo nikamor, vendar želim imeti dobro podlago za naslednji letnik, ki se bo že štel za vpis na fakulteto. Zares si želim priti na medicino, saj bi le tako lahko prišla do zares dobre službe, ki je zelo pomembna. Kako naj se pripravim do tega, da še več časa posvetim učenju?

Tvoja Barbara iz Britofa (16 let)

Draga Barbara!

V primerjavi z osnovno šolo je gimnazija precej zahtevna. Žal mi nisi zaupala, kako hudo je padel tvoj uspeh v srednji šoli – si le velika perfekcionista, ki si želi same odlične ocene, ali pa se hudo boriš za pozitivne ocene? Učenje je seveda pomembno, vendar si je nujno privoščiti tudi nekaj počitka in sprostitev. Res pa je, da je zdaj pravi čas, da si razviješ neke učne navade – te boš močno potrebovala, če boš šla študirat medicino. Morda ne bi bilo slabo, da si urediš urnik učenja. Ni nujno, da je hudo naporen, važno je le, da vzpostaviš rutino. Sama boš morala preceniti, koliko časa na teden potrebuješ posvetiti učenju – morda 10 ali 20 minut na dan, morda trikrat na teden po pol ure, morda več, če se ti tako zdi. Nič pa ni narobe z »lenarjenjem« in druženjem, saj boš brez počitka pregorela. V trenutni situaciji si verjetno še v prostem času pod stresom, da nisi dovolj produktivna, torej od njega ne dobiš neke prave sprostitev. Če pa si narediš neko zdravo rutino učenja, boš lahko tudi bolj brezskrbno počivala.

Škoda se mi zdi, da si prenehala s folkloro. Sama najbolje veš, kolikšen napor ti predstavlja in kako vpliva na tvoje gimnazijsko življenje, torej ti zaupam, da se boš sama edina lahko pravilno odločila. Vendar pa je v svojem življenju vredno vzdrževati konjičke, ki nam nekaj pomenijo. Naša Milena, na primer, najde neko sprostitev v izdelovanju lesenih izdelkov, že od osnovne šole dalje. V študentskih letih tudi ona prav zaradi učenja nekaj časa ni mogla v mizarско delavnico, in čeprav je bila super in precej uspešna na izpitih, je bilo mogoče opaziti pomanjkanje tega konjička v njenem življenju. Če se ti zdi, da ti manjka folkloro, morda vseeno ne bi bilo slabo, da bi se v njej še vedno udeleževala, razen če ta res hudo resno vpliva na tvoje ocene.

Upam, da ti uspe razrešiti tale problem. Pazi na ocene, prav tako pa tudi ne pozabi na svojo dušo in na zdravje.

Želim ti čimveč sreče pri svojih podvigih,

Mojca iz Šenčurja*

V kolikor vas pestijo tegobe² in bi se radi zaupali tetki Mojci iz Šenčurja, pišite na zapik@sk.si.

* Zaradi varovanja osebnih podatkov članov ekipe Zapika smo lokacijo prebivališča avtorice rubrike spremenili.

² V primeru resnejših težav si prosim poiščite profesionalno pomoč.

Kaj si bil/a letos zares za pusta?

Pust je prišel in minil. Ulice Kranja so preplavili klovni, Miki miške in občasen žaljivo počrtnjen obraz. Tudi sam/a si se bil/a prisiljen/a odločiti, kako boš letos preživel/a pustno rajanje. S tem testom lahko ugotoviš, kako napačna je bila tvoja letošnja izbira.

1. Imate kaj za pusta hrusta?

- a) Miške.
- b) Krofe.
- c) Pust je poganski praznik.
- d) Samo skodelico kave. (Mati, pogrešam Vas)

2. S katerim od štirih jezdecev apokalipse se najlažje poistovetiš?

- a) S kugo.
- b) Z vojno.
- c) Z lakoto.
- d) S smrtjo.

Točkovnik	a	b	c	d
1	1	3	2	4
2	2	4	3	1
3	3	1	4	2
4	4	2	1	3

3. Kaj se je zgodilo v tvojih najbolj nenavadnih sanjah?

- a) V tvojem stanovanju je tvoj profesor svojim prijateljem igral na kitaro in pel »O, Gospod, studenec vse dobrote«.
- b) Bil/a si en/a od nesrečnih civilistov, ki jih je agentka Jodie Foster, strah in trepet spolnih sprevržencev, v ognjevitem boju z antagonistom nehote smrtno ranila.
- c) V predverju hiše strahov sta s Foxom Mulderjem objeta objokovala, kako »nikomur ni mar za medvede«.
- d) Po toaletnih prostorih s steklenimi stenami te je preganjala ženska v bež puloverju in žametnih hlačah z voščeno poltjo.

4. Kaj je bil tvoj zadnji internetni komentar?

- a) »Stan LOONA«
- b) »Danes je sreda, moji dečki.«
- c) »Ne govori mi, naj se pomirim, Marjana!«
- d) »Haha, long boi :P«

4-7 TOČK:

SEKSI POMARANČA

Si mladostna mati treh otrok. Običajne večere najrajši preživljaš ob velikanskem kozarcu vina in napeti kriminalki. V prostem času po Facebooku deliš razvedrilke o vinu in minionih. Letos ste se za na pustno zabavo s prijateljicami našemile v seksi sestavine za sangrio.

8-10 TOČK:

LOJZE PETRLE

Si pošten slovenski mladenič, ki ga zanimajo lepe mladenke in dobre internetne šale. Verjetno se ukvarjaš z uporabno znanostjo. Običajno se po dolgem dnevu poštenega dela usedeš k večerni molitvi, nato pa se sprostiš z branjem jazajev na Redditu. Za pusta si nameraval presenetiti prijatelja s svojim nenavadnim kostumom. Presenečen si bil tudi ti, ko sta se oba prikazala v enakem kostumu.

11-13 TOČK:

HANNAH MONTANA

Si poskočna najstnica, ki stremi predvsem k temu, da bi se dobro imela. Najrajši brskaš po Instagramu in všečkaš objave svojih najljubših glasbenikov in ljubiteljskih računov. Verjetno poslušaš korejski pop. Za pusta ste s prijateljicami sestavili sanjsko žensko skupino, polno različnih pop ikon.

14-16 TOČK:

ZOMBI IVAN CANKAR

Si melanholičen mladostnik z ljubeznijo do umetnosti in borbe za družbene pravice. Deset let nazaj bi bil najverjetneje emo. Ukvarjaš se z literarnim ustvarjanjem, čeprav pogosto dvomiš v svoje sposobnosti. Veliko časa preživiš na Tumblrju, kjer se smejiš bednim šalam in se zgražaš nad sovraštva polnimi bedaki. Za pusta si se oblekel v slovenskega kralja depresije, vendar nihče ni opazil, da si v kostumu.

Nagradna križanka

Geslo prejšnje križanke je bilo – **študent naj bo**. S pravilnim odgovorom sta si nagradi priborila Katarina Avguštin in Nejc Erdani. Nagrajenca bosta nagradi prejela po pošti. Rešitev tokratne križanke nam sporočite na www.zapik.si, najkasneje do **8. aprila**.

	SESTAVILA MATEJA	NAJVEČJE JEZERO V JUŽNI AMERIKI	JUNAK PRAVLJICE O ČUDEŽNI SVETILKI	NAGIB, VZROK	ZAPIK	MAJHNA, PREPROSTA HIŠA	IGOR KOKOŠKOV	SOLISTIČNA GLASBENA PRIREDITEV	OBDELOVALNO ORODJE
	TOVARNA AVTOMOBILOV MARIBOR				AMERIŠKI IGRALEC DOUGLAS				
	GLINA ILOVICA				SLONOV ČEKAN KOPALIŠČE V LJUBLJANI				
	BEVKOVA POVEST						KRATICA ZA KEMUSKI ELEMENT KALCU		
	MIRNO SOŽITJE						10. IN 5. ČRKA ABECEDE OKRASNO DREVO		
	TROPSKI SADEŽ					OČKA, ATEK			
	LJUBEZEN DR. ŽVAGA					SUBJEKT			
ZAPIK	AMERIŠKA IGRALKA GARDNER	KDOR NE KADI	NAČRT, ZEMLJEVID OSEBA IZ BIBLIJE		DEL OBLAČILA PRIVRŽENEC PURITANIZMA				
NEPREMOČJIVA VETROVKA					PRIPIRAVA ZA PISANJE				
RIMSKA BOGINJA LJUBEZNI					STRIC ANDREJ ČUŠ			RASTLINA IZ KATERE SE PRIDOBIVA JUTA	BREZČUTNOST, OTOPELOST
PRISTANIŠKO MESTO V JORDANIJI					NAJVEČJI POLOTOK VOJAŠKO POVELJSTVO				
ZAPIK	SUMERSKI BOG NEBA DRUŠČINA			RUSKA KISLA JUHA	LATINSKI VEZNIK	MAKEDONSKI SLIKAR UMER SREDIŠČE VRTENJA			
12. IN 5. ČRKA ABECEDE			REAKTIVNO LETALO AM. IGRALEC WAHLBERG			KRAJŠA SKLADBA ZA ORGLE ALI KLAVIR			
SLADKA LIMONA						VRHUNSKI ŠPORTNIK VPREŽNI DROG VOZA		ROK IPAVEC	16. IN 21. ČRKA ABC JUDOVSKI KRALJ
AMERIŠKI IGRALEC ALDA				VREDNOSTNI PAPIR	EVA RAS	REKA V PANDŽABU	NIKA OBLAK		
VEČ PERES					VELETOK V SIBIRIJ				
FRANCOSKI PISATELJ PAUL					ITALIJANSKI PISATELJ UMBERTO			SRBSKO MOŠKO IME	

Oven

Pazite se spomladanskih prehladov, ki lahko pokvarijo uživanje v prvih sončnih žarkih te pomladi. No, kakor da v pomladnih temperaturah in soncu ne uživamo že od začetka februarja. Preventivno se izogibajte prepihu in se založite z zeliščnimi čaji, priporočamo bezeg in meliso. Nekaj časa izkoristite za šport, da nekoliko okrepite svoj imunski sistem, v ta namen najbolje služi vodna aerobika. Preventiva več kot kurativa. Karakter iz Game of Thrones: Jamie.

Rak

Konec meseca boste izgubili svojega najljubšega plišastega medvedka. Po tedne dolgem iskanju boste ugotovili, da vam ga je pravzaprav skrila mati, ki se boji, da boste zaradi svoje neodraslosti doma ostali do tridesetega leta. Ko smo že pri tem, iz svoje sobe bi lahko izselili tudi plakate svojih mladostniških idolov. Čeprav so Jonas brothers spet skupaj, to še ni opravičilo za to, da imate njihove plakate polepljene po vseh stenah. Karakter iz Game of Thrones: Sansa.

Tehtnica

Našli boste serijo youtube videov, zaradi katerih bo trpela vaša akademska kariera. Če vas bodo vam ljubi videi naučili česa pametnega za življenje, na primer naprednega programiranja, osnove klekljanja ali kuhanja zdravih kosil, se ne bojte. Kljub vsem dobrim namenom pa obstaja precej večja verjetnost, da boste svoj čas zapravili za video izseke iz serij, ki ste jih pogledali že vsaj petkrat, in najnovejše prigode najslavnejših ameriških sester. Saj veste. Karakter iz Game of Thrones: Jon.

Kozorog

Zaljubili se boste v najboljšo prijateljico svoje sestre, ki dela v kavarni, v katero redno zahajate. Žal niste preveč sposobni pritegniti njene pozornosti, ne glede na to ali ste v vlogi pičarskega starejšega brata ali pa v vlogi gosta. Pač niste preveč zanimiva oseba, s tem bi se lahko že sprijaznili. Če pa želite izboljšati svoj status si poiščite zanimiv hobi, ki vas bo ločil od ostalih. A pozor, meja med zanimivim in pičarskim hobijem je pogosto precej tanka. Karakter iz Game of Thrones: Cersei.

Bik

Ta mesec se vam bo utrnila ideja za roman, ki si ga že dlje želite napisati. Preden opustite šolanje in socialno življenje na račun življenjskega dela, ki bi gotovo posegalo po najvišjih literarnih priznanjih, pa preverite, ali niste mogoče razmišljali o zgodbi, ki ste jo že nekeje prebrali. Če se vaša ideja sliši sumljivo podobno Ani Karenini ali Shakespearovi drami, le z rahlo modernim obratom, jo raje opustite. Uteho poiščite v gin toniku ali kozarcu rdečega vina. Karakter iz Game of Thrones: Arya.

Lev

Porodila se vam bo poslovna ideja, ki pa ne bo nujno vaša vstopnica do uspeha, bogastva in svetovne slave. Vse to boste lažje in hitreje dosegli s svojim talentom, ki pa ga zaenkrat še niste odkrili, bolj pa se bo izrazil poleti. Priporočamo vam, da poskusite več različnih stvari, saj boste ta skriti talent odkrili le s pomočjo slepe sreče. Zvezde nakazujejo, da se vaš talent skriva na športnem področju, največja verjetnost za uspeh sta sinhrono plavanje in minigolf. Karakter iz Game of Thrones: Daenerys.

Škorpion

Vaša lepota, ki vam že nekaj časa prinaša pozornost obeh spolov, brezplačne pijače in vstop v vip na hudih zabavah, bo počasi začela počasi bledeti. Ker se vam prej ni bilo treba ubadati z banalnimi stvarmi v življenju, kot na primer z učenjem in trdim delom, bo padec v realnost za vas še posebej trd. V uteho vam bo le vaš hišni ljubljencek, vsi ostali vam bodo govorili, da je sedaj zadnji čas, da dokončate šolanje. Karakter iz Game of Thrones: Melisandre.

Vodnar

Bo to mesec, ko se boste končno uspeli spraviti k sebi? Dvomimo. Vsekakor se boste potrudili po najboljših močeh, da nam dokažete ravno nasprotno. To je tudi edini način, da se spravite k delu – da vem nekdo reče, da nečesa pač ne zmorete. Zvezde pravijo, da se boste kljub slabim trenutnim obetom konkretno zresnili vsaj do konca poletja. Iskreno rečeno bo takrat že zadnji čas. Držimo pesti za vas, hvaležni nam boste. Karakter iz Game of Thrones: Bran.

Dvojčka

Konec meseca boste izgubili svojega najljubšega plišastega medvedka. Po tedne dolgem iskanju boste ugotovili, da vam ga je pravzaprav skrila mati, ki se boji, da boste zaradi svoje neodraslosti doma ostali do tridesetega leta. Ko smo že pri tem, iz svoje sobe bi lahko izselili tudi plakate svojih mladostniških idolov. Čeprav so Jonas brothers spet skupaj, to še ni opravičilo za to, da imate njihove plakate polepljene po vseh stenah. Karakter iz Game of Thrones: Sansa.

Devica

Drage device, prihaja vaš čas! Vse bo teklo kot po maslu. Zaposleni lahko pričakujete povišico, samski boste spoznali svojo dušo dvojčico, študenti pa boste vse izpite opravili z minimalnim vložkom dela za seminarske naloge in sedenja pred učbeniki. Vaš zelenjavni vrt bo celo leto dobro uspeval, sadno drevje bo dobro obrodilo in na jesen lahko pričakujete polno klet svežega jabolčnega mošta in tri velike zaboje kolerabe. Karakter iz Game of Thrones: Brienne.

Strelec

Pomlad vam bo prinesla več prostega časa, zato se posvetite strastem, ki ste jih pred kakšnega pol leta zapustili, na primer intenzivnemu študiju glasbene teorije ali nuklearne fizike. Ko vam kvintni krogi začnejo presedati, se posvetite teku ali pa se vključite v politiko. Že od nekdaj si želite izboljšati svet in zdí se vam, da poznate odgovore na večino trenutnih političnih dilem. Če v politiki ne uspete, svet še vedno lahko rešujete za šankom v domači vasi. Karakter iz Game of Thrones: Tyrion.

Ribi

V prihodnjem mesecu obstaja 38,6 % verjetnost, da se vam bo pokvaril računalnik. Hitro ukrepajte in poskrbite za to, da bodo vaše datoteke na varnem, še posebej če na njem hranite seminarske naloge in slike testov in izpitov, ki vam utegnejo priti še kako prav. Priporočamo vam, da se izogibate elektronskim napravam, saj obstaja 29,4 % verjetnost, da boste razbili steklo na svoji tablici ali izgubili prijateljev polnilec za telefon. Karakter iz Game of Thrones: Sam.

Dives + In The Attic

28. marec, Kino Šiška

early bird 8 €, s popustom od 6,4 €

Čedahuči, Fed Horses

30. marec, KluBar

early bird 6 €, naprej 7 €, 8 €

Smokeasac

30. marec, Kino Šiška

early bird 15 €, s popustom od 12 €

Rambo Amadeus & Five

Winnetous

31. marec, Orto bar

22 €

Bullet For My Valentine

1. april, Kino Šiška

28 €

Hamo & Tribute 2 Love

4. april, Orto bar

12 €

Kultur Shock

4. april, TrainStation SubArt

predprodaja 12 €, dan dogodka 15 €

Zmelkoow

6. april, Orto bar

10 €

Hladno Pivo

6. april, KluBar

early bird 9 €, naprej 11 €, 13 €

The Stroj

12. april, Orto bar

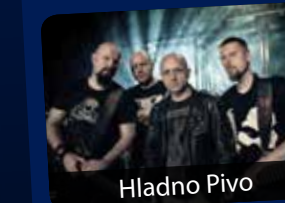
predprodaja 10 €, dan dogodka 15 €

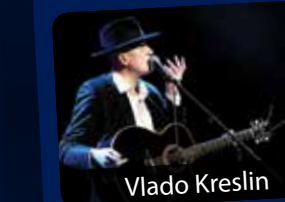
Hamo & Tribute 2 Love

Zmelkoow

Hladno Pivo

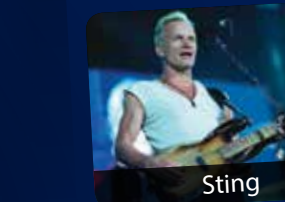
Vlado Kreslin

Lenny Kravitz

Dan D

Sting

Pero Defformero

12. april, TrainStation SubArt

predprodaja 10 €, dan dogodka 12 €

Happy Ol' McWeasel

13. april, KluBar

early bird 7 €, naprej 8 €, 10 €

Paris_monster

13. april 2019, Stolp Škrlovec

KŠK 4 €, ostali 6 €

Vlado Kreslin

13. april, Cvetličarna

18 €

Metal Weekend #5

26. april, TrainStation SubArt

predprodaja 22 €, dan dogodka 25 €

Lenny Kravitz

27. april, Dvorana Stožice

od 49 € naprej

Đorđe Balašević

12. maj, Cankarjev dom

od 36 € naprej

Benjamin Clementine & His

Parisian String Quint

17. maj, Kino Šiška

od 29 €

Dan D

24. maj, Križanke

od 22 €

Sting

4. junij, Dvorana Stožice

od 45 € naprej

25. teden MLADIH

Kranj 10.-18.maj